

TERCHOVÁ

DVOJMESAČNÍK VŠETKÝCH TERCHOVČANOV
ROČNÍK 36, 3/2025, CENA 2,00 €
WWW.TERCHOVA.SK, ISSN 1338 - 8827
MALBA FRANTIŠEK NEZVAL(1952)

TERCHOVSKÁ SVADBA

Myšlienka na tento čas

**PREDANÁ ČEŠŤ NEMÁ
ŽIADNU CENU. UKÁŽE SA TO
HNEĎ PO PREDAJI. UŽ Z NEJ
NIČ NIE JE.**

Rudolf Dilong
(120. výročie narodenia)

Miesto pamäti

Bohatá „nádielka“ tohtoročných jubileí spätých s našou obcou je inšpiráciou (aj) k úvahám o hodnotách, pamäti, tradíciách a súvislostiach. Hádám neprežením, keď skonštatujem, že Terchová je zo slovenského i medzinárodného uhla pohľadu jedným z dôležitých miest pamäti. Zaslúžene, lebo sa tu harmonicky stretávajú a prirodzene integrujú viaceré tradície, obsahujúce niekoľko vrstiev i významov. Dlhodobou ambíciou terchovských organizátorov letných Cyrilometodských aj Jánošíkových dní je snaha, aby krajina pod Rozsutcami slúžila ako miesto spoločnej (kolektívnej) pamäti a histórie, ktorá ľudí nenásilne spája. Terchová bola totiž v rôznych časových etapách významnou lokalitou tak pre domorodcov, ako i pre iných (cudzie). Spravidla sa tu potvrdzovalo, že význam (aj) pre iného vôbec neznamená ubudnutie zo mňa samého.

Rovnaké slová možno aplikovať i vo vzťahu k folklóru, ktorý ak podáte v úplnej prirodzenosti, je v tom zrazu veľa človečiny, mágie a každý sa v ňom nájde. Niekomu to môže trvať dlhšie, no v Terchovej dlhodobo vyvíjame úsilie vytvárať pocit prijatia, aby nikto nemal žiadne obavy, strach a aspoň sa snažil užiť si muziku, spev, tanec i celkový kolorit podľa svojich možností. Isteže, nie každý môže ísť hneď na javisko, no tradičnú kultúru si môže do sýtosti vychutnať určite každý. Slovenská kultúra je fascinujúco bohatá a rozmanitá vďaka účinkovaniu mnohých vplyvov, pričom vzájomná konfrontácia (interakcia) vždy v nejakej miere fungovala, čoho zásľuhou vznikla unikátna paleta tradičnej kultúry. Rôznorodosť vytvára plnohodnotný obraz o Slovensku a našej kultúre ako takej. Ani omylom nie je selektívna, je vlastná majorite aj etnickým komunitám, všetkým generáciám i sociálnym vrstvám, ľuďom rozličných daností, schopností a talentov. Alebo povedané a napísané inak: tradičná kultúra rávala s každým človekom v spoločnosti. Ľudia žili živú kultúrou a sami boli živou kultúrou.

Jedným zo znakov tejto ultramodерnej epochy je ostrý stret nového so starým, vysokých ideálov s prízemnou realitou, kolosálnych aspirácií so zakrpatenými možnosťami, posvätného, sviatočného, vznešeného s triviálnym, každodenným, stereotypným. Myslím si ale, že citlivá symbióza starého a nového môže predstavovať funkčnú kombináciu, ktorá to dávne sprístupní, otvorí náročnému človeku dneška. Hovorím o rovnakom princípe, ako keď zafixujete zrúcaninu (miesto pamäti), ponecháte staré murivo a pripojíte k nemu novú, možno až futuristickú, často presklenú časť. A práve toto prepojenie funguje ako sprostredkujúce premostenie s potenciálom osloviť, zaujať a vtiahnuť súčasného diváka, ochotného zberať sa starou štruktúrou v novom, objavnom kontexte.

Nenechajme sa odradiť zložitou turbulentnou ultramodernou dneška – hlavne keď vieme, že v žiadnej dobe nechýba vrchnosť ani povrchnosť. Zbavme sa tiež zakorenenej ilúzie, že nádej je synonymom optimizmu. Nádej nie je presvedčenie, že čosi dobre dopadne, ale istota, že niečo (aj miesto pamäti) má hlboký zmysel a význam – bez ohľadu na fakt, ako to všetko nakoniec dopadne.

Milí priatelia, Terchovské kultúrne leto 2025 otvára svoje brány a v jeho rámci budú dôstojne rezonovať aj v úvode naznačené jubileá. Kľúčovým slovom 63. Jánošíkových dní je SVADBA, takže istotne bude veselo „až do rána bieleho“... Verím, že sa na niektorej z akcií v „mieste pamäti“ osobne stretne pomezie. Čo najsrdečnejšie vás v mene organizátorov pozývame užiť si plnými dúškami a vychutnať všetkými zmyslami kultúrne leto na terchovský spôsob.

Peter Cabadaj
FOTO Marián Zajac

GRAFICKÁ ÚPRAVA
Mgr. art. Adriána Ondrušová

ADRESA REDAKCIE
MKS Terchová, tel.
č. 041/5695 129,
0911 924 189,
mks@terchova.sk
Obecný úrad Terchová,
tel. č. 041/5695 138,
terchova@terchova.sk

EVIDENČNÉ ČÍSLO
3548/09
ISSN 1338-8827

Vyšlo v júli 2025

VYDÁVA
Miestne kultúrne
stredisko Terchová,
ul. sv. Cyrila a Metoda
č. 96, 013 06 Terchová

IČO VYDAVATEĽA
00364 886

ŠÉFREDAKTOR
Ján Miho ml.

REDAKCIA
Katarína Halapiová,
Alena Cingelová,
Mgr. art. Adriána
Ondrušová

REDAKČNÁ RADA
Mgr. Peter Cabadaj,
Rudolf Patrňciak,
Ing. Marián Zajac,
Ing. František Kadaš,
František Mucha,
Mgr. Renáta Opalková

JAZYKOVÁ ÚPRAVA
Mgr. Peter Cabadaj

TLAČ
Varínska tlačiareň,
Varín

Obsah

2	ÚVODNÍK	28	UDIALO SA Návraty výtvarníčky Kamily Učnickovej Zasvätili sme sa Panne Márii	37	UDIALO SA Slávik Slovenska 2025 Úspešní na speváckych súťažiach Pre naše mamičky
4	FARSKÉ LISTY 150 rokov verbistov vo svete a 50 rokov v Terchovej Za Svetozárom Martinickým	30	OSOBNOSTI TERCHOVEJ (105.) Vladimír Kuzma	38	RECEPTY NA TENTO ČAS Letné osvieženie ovocím Medzi najúspešnejšími na Slovensku
5	SPOMIENKY	31	UDIALO SA Turistická útulňa Jezofčie Workshop Terchová – srdce folklóru	40	ZO ŽIVOTA ŠKOLY
6	FARSKÉ LISTY Pápež František a jeho posledná encyklika Terchovci pri zosnulom Svätom Otcovi Františkovi	33	NAŠI VO SVETE Ťažká muzika v Južnej Kórei	42	CSS TERCHOVÁ INFORMUJE Zo života Centra sociálnych služieb Terchová
8	SERIÁL Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine (LXXXIII.) Požehnanie motoriek a motorkárov	34	DO VAŠEJ POZORNOSTI Úspešný školský rok v SZUŠ Akadémia muzika O remeslách	44	ŠPORT Dozrel čas na titul Z futbalového archívu Reprezentačné jubileum Róberta Boženíka Góly, body, zápasy...
10	OBCENÝ ÚRAD INFORMUJE Deň detí 2025 Uvítanie detí do života Najkrajší kalendár Slovenska 2025 Poďakovanie obci Terchová			46	
12	CYRILOMETODSKÉ DNI 2025 Tlačová správa Spomienka na MFF v Strážnici Cyrilometodská cesta obhájila prestížny certifikát Teatro Carnevalo v Terchovej				
16	JUBILEUM Cyrilometodské dni v Terchovej majú 35 rokov				
18	ROZHOVOR Aby viera a tradícia boli živým darom				
21	REMINISCENCIA Vtedy pred 35 rokmi				
26	63. JÁNOŠÍKOVE DNI Tlačová správa				

FOTO Marián Zajac

KRESBA Milan Opalka
Noviny Terchová, 1990

150 rokov verbistov vo svete a 50 rokov v Terchovej

Rok 2025 je pre Spoločnosť Božieho Slova – známu aj pod pomenovaním verbisti – výnimočný. Celý svet si pripomína 150. výročie jej založenia. Slovensko nie tak dávno oslávilo storočnicu pôsobenia verbistov v našej krajine (od roku 1923), obec Terchová si zas s vďačnosťou pripomína 50 rokov ich prítomnosti vo farnosti.

Verbisti boli založení v roku 1875 svätým Arnoldom Janssenom v mestečku Steyl pri rieke Rýn na holandsko-nemeckých hraniciach. Ich misijným poslaním je šíriť Evanjelium medzi národmi a slúžiť tam, kde je to najviac potrebné – duchovne aj prakticky. Dnes pôsobia vo vyše 70 krajinách na piatich kontinentoch.

Na Slovensko prišli prví verbisti v roku 1923, no ich záujem o Česko a Slovensko sa začal oveľa skôr a je spojený s tlačovým apoštolátom. Samotný apoštolát na území Slovenska sa začal už v roku 1914 vydaním prvého misijného kalendára *Posol sv. Gabriela* (vydávaný v St. Gabriel pri Viedni v Rakúsku), neskôr misijným časopisom *Hlasy z katolíckych misií*. Centrum verbistov sa nachádza v Nitre, kde postavili v roku 1928 Misijný dom Matky Božej a misijný seminár. Okrem duchovnej činnosti sa venujú vydavateľskej, vzdelávacej a misionárskej práci doma aj v zahraničí.

Polstoročie v Terchovej

Pôsobenie verbistov v Terchovej sa začalo v roku 1975 príchodom pátra Jozefa Šaba, SVD. Bolo to obdobie normalizácie a hlbokkej totality. Preto vtedy asi málokto vedel, že páter Šabo, nový farár, ktorý prišiel do farnosti, je rehoľník – dokonca misionár. Rehoľa pôsobila tajne. Odvtedy sa však stali verbisti neoddeliteľnou súčasťou duchovného života tejto krásnej obce v srdci Jánošíkovho kraja.

Verbisti v Terchovej počas uplynulých 50 rokov spravovali farnosť a pritom sa aktívne zapájali a zapájajú do kultúrneho, spoločenského i pastoračného života obce. Vďaka ich pôsobeniu sa v Terchovej konali a konajú

Autor: Jozef Vydrnák

duchovné obnovy, misie, mládežnícke stretnutia, ale i charitatívne a kultúrne podujatia. Práve pôsobenie verbistov v Terchovej malo vplyv na mnohé ženské a mužské duchovné povolania. Z toho sú štyria verbisti. **Páter Peter Dikoš** ako misionár pôsobil v Papue Novej Guinei, Austrálii, Kanade, v súčasnosti je v Ríme. **Páter Václav Mucha** pôsobí ako misionár v Západnej Európe (Holandsko, Nemecko), **páter Martin Cingel** účinkuje na misiách v africkej Keni a **páter Tomáš Baleja** je prefektom seminaristov SVD v Bratislave.

Vďaka a pohľad do budúcnosti

Ďakujeme Pánu Bohu za rôzne príležitosti, ktoré nám dáva, i za to, že v Terchovej sme 50 rokov. Myslím si, že za tento čas sa Terchová stala pevne späťou s verbistami. Mnohí verbisti tu boli kaplánmi alebo správcami farnosti. Poznáme sa navzájom a myslím, že misijná myšlienka tu zapustila svoje korene. Preto sa snažíme hľadať Božiu vôľu a deliť sa s vierou aj s inými – často i za hranicami našej farnosti a krajiny. Vďaka Bohu za členov farnosti v Terchovej, ľudí, ktorí verbistom prajú, napomáhajú šíreniu Evanjelia vo svete a cez vzájomné kontakty sú s verbistami všade tam, kam sa dostanú. Je to zároveň výzva pozeráť sa dopredu s nádejou, že aj ďalšie roky prinesú ovocie viery, lásky a služby.

P. Martin Štefanec, SVD
správca farnosti

SPOMIENKA

PRE VŠETKÝCH TÝCH,
KTORÍ ODIŠLI PRÍLIŠ SKORO.
HLADIAC NA OBLOHU
SI HOVORÍME,
ŽE BDEJÚ NAD NAMI.
ČASTO NA NICH MYSLÍME:
RÁNO..., VEČER...,
SPOMÍNAME NA DÁTUM...,
PIESNE..., VÔNE..., ÚSMEVY...
DŇA 17. JÚNA 2025 BY SA
NAŠA MILOVANÁ MANŽELKA,
MAMA, STARKÁ, DCÉRA, SESTRA,
KRSTNÁ MAMA, TETA
A KAMARÁTKA

VERONIKA HAJASOVÁ

DOŽILA KRÁSNEHO
JUBILEA – 60 ROKOV.
PRIPOMEŇME SI JU
V TICHEJ SPOMIENKE.
ĎAKUJEME

SPOMIENKA

MALA SOM VÁS VŠETKÝCH
VEĽMI RADA
A CHCELA SOM EŠTE ŽIŤ,
ALE PRIŠLA TÁ CHVÍLA,
KEĎ MUSELA SOM DO
VEČNOSTI ÍSŤ.
NEPLAČTE, NECHAJTE
MA TÍŠKO SPAŤ,
ČO MI BOLO SÚDENÉ,
MUSELO SA STAŤ.

DŇA 21. JÚLA 2025 SI
PRIPOMENIEME DRUHÉ
SMUTNÉ VÝROČIE, ČO
NÁS PREDIŠLA DO
VEČNOSTI NAŠA DRAHÁ

ING. MONIKA DENDISOVÁ,
RODENÁ ONDRUŠOVÁ

S VEĽKÝM ŽIALOM SPOMÍNAJÚ
MANŽEL, DCÉRA, SYN,
BRAT S RODINOU, RODIČIA
A OSTATNÁ RODINA.
SPI SLADKO

SPOMIENKA

PRINÁŠAME BIELE RUŽE, MAJÚ
BIELE LUPIENKY, MY SME
DO NICH VLOŽILI VŠETKY
KRÁSNE SPOMIENKY.
NA TVOJ HROB ICH UKLADÁME,
JE V NICH DROBNÁ ROSA
A KAŽDÁ TÁ KVAPKA
ROSY, TO JE NAŠA SLZA.
NA HROB ZAPÁLIME KAHANEC
NÁDEJE, DO DUŠE ŽIALIVEJ
SPOMIENKY, NÁDEJE.
V TICHU TU PROSÍME LEN
O DAR POKOJA, KÝM SA NÁM
DUŠE RAZ NAVEKY NESPOJA.
KRATUČKÚ MODLITBU
ŠEPKÁME DO TICHÁ, ŽE SA RAZ
STRETNEME, JE NAŠA ÚTECHA.

DŇA 20. MÁJA 2025 SME
SI S VEĽKOU BOLESŤOU
PRIPOMENULI 4. SMUTNÉ
VÝROČIE, ČO NÁS NAVŽDY
OPUSTILA NAŠA MILOVANÁ
MANŽELKA, MAMIČKA, BABIČKA,
SVOKRA, A 29 AUGUSTA JEJ
NEDOŽITÉ 70. NARODENINY

ANNA HANZELOVÁ
Z TERCHOVEJ

TAK VEĽMI NÁM CHÝBAŠ!
ODPOČÍVAJ V POKOJ,
MAMINKA NAŠA.
S LÁSKOU A ÚCTOU
SPOMÍNAJÚ MANŽEL, SYN
A DCÉRY S RODINAMI

nebude dôležitý. Zatiaľ však takýto čas neprišiel. Aj preto dnes vieme, že tvorca je rovnako dôležitý, ako ním vykonané dielo. Veď dielo je príslušnou osobnosťou determinované! Práve z tohto dôvodu si pripomíname odchod kvalitného organizátora kultúrnych a umeleckých akcií doma aj v zahraničí, kolegu, spolupracovníka a kamaráta, s ktorým aj viacerí Terchovcí prežili mnoho spoločných chvíľ (Jánošíkove dni, hudobné koncerty, vianočné a novoročné programy, benefičné akcie, futbal). Platí to mierou vrchovatou aj o pisateľovi lútoriadkov, ktorý dlhodobé kamarátstvo so Svetom doslova a do písmena „zdedil“ a „prevzal“ po svojom otcovi.

Češť pamiatke
Svetozára Martinického!

Peter Cabadaj

Za Svetozárom Martinickým

V stredu 18. júna 2025 sa v Kostole Sedembolestnej Panny Márie v Žilina (sídliisko Vlčince) konala posledná rozlúčka so Svetozárom Martinickým, ktorý nás navždy opustil 14. 6. vo veku 78 rokov. Zosnulý bol výrazne spojený aj s Terchovou, kde istý čas pracovne účinkoval, mal tu blízkych

priateľov, známych i dlhoročných spolupracovníkov. Okrem iného, spolu s manželkou Milkou, koooperoval aj s našimi obecnými novinami v úplných začiatkoch ich vydávania. Na poslednej ceste boli Svetozára Martinického hudobne vypevadiť niekoľkí Terchovcí; Rudolf Patrnčíak zahral v kostole na fujare, Ján Miho na heligónke, Zuzana Patrnčíaková spievala a hrala na organe.

Či sa už tomu človek bráni, alebo nie, vstupujú mu do spomienok blízki ľudia. Akoby boli naozaj prítomní, veď ak by sme sa niekedy priveľmi snažili, azda by sme sa ani nebránili ich dotyku. Niekedy je to sen, inokedy len záblesk, no všetky tie bytosti sa správajú v našom srdci tak bezprostredne, akoby naň mali vyárendované právo a akoby nás nikdy neopustili. Niečo také cítim v súvislosti so Svetom Martinickým. Ako zvykne vraviť jeden turčiansky básnik, zapadne sláva a mená budú zabudnuté. Nastane čas, keď ostane len dielo a jeho tvorca už

Pápež František a jeho posledná encyklika (Dilexit nos – o ľudskej a božskej láske Srdca Ježiša Krista)

Milí čitatelia!

Len pred nedávnom sme slávil Slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho (27. 6.). Mnohých z nás potešil slovenský preklad poslednej encykliky pápeža Františka *Dilexit nos (Miloval nás)* – o ľudskej a božskej láske Srdca Ježiša Krista. Táto encyklika nám pomáha nahliadať aj na predchádzajúce encykliky, ako o tom píše pápež v závere, a tak ju môžeme považovať za akýsi testament pápeža Františka.

Dôležitosť srdca

Pápež píše o dôležitosti srdca a o dôležitosti návratu k srdcu. Všimá si, že v dnešnej konzumnej spoločnosti, plnej hluku technológií, človeku chýba trpezlivosť zaoberať sa srdcom. Buď prevláda „racionálno-technologický rozmer alebo, naopak, jeho inštinkty. Chýba srdce (*Dilexit nos* 9). Každý z nás si môže položiť otázku: „Mám srdce?“ Pápež pritom, pochopiteľne, nemá na mysli čisto biologický orgán, ktorý má každý človek. Pápež sa modlí: „*Aby náš svet ... mohol opäť nadobudnúť to, čo je najdôležitejšie a najpotrebnejšie – srdce.*“ (DN 31)

Skutky a slová lásky

Rozhodujúca v živote kresťana je Ježišova láska – Ježiš nás miluje. Jeho slová, gestá a skutky v evanjeliu dokazujú, že sa usiluje získať naše srdce. On je „*priateľ mýtnikov a hriešnikov*“ (Mt 11,19). Svoj pohľad upriamuje na teba a povoláva ťa do priateľstva s ním. A podľa pápeža Františka si môžeš byť istý, že „*Kristus vždy nájde spôsob, ako sa stať súčasťou tvojho života, aby si sa s ním mohol stretnúť.*“ (DN 38)

Toto je srdce, ktoré veľmi milovalo

Ďalej sa pápež František zaoberá úctou k Najsvätejšiemu Srdcu. Obraz alebo socha Pána Ježiša s vyobrazením jeho Najsvätejšieho Srdca nám slúži pre uctievanie alebo adoráciu samotného Pána. Je dôležité si uvedomiť, že aj keď kľáčime pred obrazom Božského Srdca, vzdávame úctu nie obrazu samotnému, ale Ježišovi. Ba keď si uctieваме Ježišovo Srdce, uctieваме si celého Ježiša Krista, lebo srdce nemožno oddeliť od osoby. Takto si pápež všimá jedinečnosť orgánu srdca: vnímame ho „*ako vnútorné zjednocujúce jadro a zároveň ako vyjadrenie úplnosti osoby – niečo, čo iné orgány ľudského tela nie sú schopné vyjadriť*“ (DN 55). A toto Srdce je symbolom trojitej lásky Ježiša Krista alebo, mohli by sme povedať, trojjedinej lásky. Je symbolom: po prvé nekonečnej božskej lásky; po druhé horiacej dobročinnnej ľudskej lásky; a napokon jeho citovej lásky.

Kristovo Srdce je vrcholné umelecké dielo Ducha Svätého. Pritom ten istý Duch pôsobí aj v našich srdciach a privádza ich k nebeskému Otcovi modlitbou „*Abba, Otče!*“ (Gal 4,6). Ježiš, ktorý bol od vekov „v lone Otca“ (Jn 1,18), celý svoj život na zemi strávil plnením

Najsvätejšie Srdce Ježišovo v terchovskom chráme

vôle Otca a mnohými dôverným rozhovormi so svojim Otcom. Preto keď nás úcta k Najsvätejšiemu Srdcu privádza k Ježišovi, neostáva iba pri ňom, ale milosťou Ducha Svätého smeruje k nebeskému Otcovi. Veď aj sám Ježiš sa učeníkom zjavil ako „cesta k Otcovi“ (porov. Jn 14).

Láska, ktorá sa dáva napit'

Jezuita Pedro Arrupe vidí v úcte Najsvätejšieho Srdca vyjadrenie jadra ignaciánskeho ducha. Na to poukazujú aj slová sv. Jána Pavla II.: „*Túžba ,dôverne poznať Pána' a ,viest s ním dialóg' od Srdca k srdcu je vďaka Duchovným cvičeniam charakteristickým znakom ignaciánskej duchovnej a apoštolskej dynamiky, ktorá je celá pripravená slúžiť láske k Božiemu Srdcu*“ (DN 147). Pápež František názorne poukazuje, ako naprieč dejinami bola úcta k Najsvätejšiemu Srdcu pre jednotlivé osoby, ale i spoločenstvá (najmä rehole) niečím vlastným a akousi syntézou kresťanského života. Táto úcta si získala mnohých. Veď koho by pri pohľade na Najsvätejšie Srdce nepremohla Ježišova láska?!

Pri uctievaní Najsvätejšieho Srdca sa vynára túžba utešovať ho. Privádza nás k tomu poznanie bolesti tak veľmi milujúceho Najsvätejšieho Srdca. Utešovanie má v Svätom písme základ v Getsemanskej záhrade, kde sa zjavil anjel a utešoval Pána Ježiša. Anjel mohol ponúknuť aj niečo z našej útechy, lebo hoci človek žije v prítomnosti, Bohu patrí večnosť. Kresťania ako údy mystického tela Krista, v ktorom je Kristus hlava, sa môžu podieľať účasťou na utrpeniach, únave, sklamaniach či obavách. Kristus ako hlava trpel prvý, my ako údy ho nasledujeme. Pritom vždy, keď túžime utešiť jeho, sami sme utešení. A napokon túžba utešovať smeruje k druhým, ako aj v Písme čítame, že Boh nás potešuje, „*aby sme mohli aj my potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení tou útechou, ktorou Boh potešuje nás.*“ (2Kor 1,4)

Oplácať lásku láskou

Naša úcta k Najsvätejšiemu Srdcu má preniknúť náš každodenný život – pápež František nás vedie k tomu, aby sme oplácali lásku láskou. Z lásky k Ježišovi by sme mali milovať bratov a sestry. S tým prepája zadosťučinenie a kladie si otázku: Ako by sme mali zadosťučiniť láske Najsvätejšieho Srdca? Najlepšie tým, že budeme budovať novú civilizáciu lásky a že sa budeme snažiť zadosťučiniť nielen Ježišovo Srdce, ktoré sme zranili hriechom, ale aj ľudské srdcia, ktoré sme svojim hriechom zranili. A hoci „ak sa aj nedá úplne napraviť nenapraviteľné, môže sa nanovo zrodiť láska, ktorá urobí zranenie znesiteľným“ (DN 189).

V našom tak veľmi zranenom svete nám pápež pripomína našu misiu – odovzdávať Kristovu lásku druhým. Milí čitatelia, dovoľte mi zakončiť to samotným záverom

encyklyky, slovami pápeža Františka. Tie rezonujú nášmu srdcu o to viac, lebo sme plní nádeje, že Pán už oslávil pápeža Františka miestom v nebi. „Prosím Pána Ježiša, aby z jeho svätého Srdca vytekali prúdy živej vody pre nás všetkých, aby zahojili rany, ktoré si spôsobujeme, aby posilnili našu schopnosť milovať a slúžiť, aby nás podnecovali učiť sa spoločne kráčať k spravodlivému, solidárnemu a bratskému svetu. A to až dovtedy, kým sa všetci šťastne nestretne na hostine v nebeskom kráľovstve. Tam bude vzkriesený Kristus, on zosúladí naše rozdielnosti svetlom, ktoré neustále sála z jeho otvoreného Srdca. Nech je zvelebený na veky vekov!“ (DN 220)

P. David Kancian, SVD

kaplán

FOTO Marián Zajac

Terchovci pri zosnulom Svätom Otcovi Františkovi

To, že najlepšie scenáre píše život sám, je všeobecne známe. Koncom apríla to zažili na vlastnej koži terchovskí veriaci, ktorí sa v dňoch 23. – 29. 4. 2025 vydali do Talianska na Púť po stopách svätcov. V období plánovania akcie nemohli tušiť, že v čase ich putovania sa na večnosť, do domu svojho Otca, odoberie pápež František...

Vo štvrtok 24. apríla sa v Padove zastavili terchovskí pútnici v monumentálnej Bazilike sv. Antona Paduánskeho, v ktorej sú uložené aj svätcove pozostatky. Nasledovala prehliadka historickej Bologne s Kostolom sv. Dominika. Ide o najväčší chrám zo všetkých dominikánskych kostolov v Taliansku a ukrýva ostatky sv. Dominika. V kláštore Corpus Domini zas spočíva neporušené telo sv. Kataríny Bolognskej.

Na piatok 25. apríla bola naplánovaná cesta do Ríma a návšteva Vatikánu. Bol to deň pred pohrebom pápeža Františka, ktorého rakva s telom boli v Chráme sv. Petra vystavené k verejnej úcte a poklone. Príležitosť osobne sa poďakovať a pokloniť charizmatickému nástupcovi sv. Petra, pochádzajúcemu z Argentíny, si nemohli nechať ujsť ani terchovskí pútnici. Nezabudnuteľné chvíle strávené vo Večnom meste nám svojimi slovami priblíži **Ján Ďurko**, jeden z pútnikov.

„Púť do severného Talianska a Ríma po stopách rôznych svätých bola dávno naplánovaná. Nikto nepredpokladal, že Svätý Otec zomrie. Keďže sme mali na trase aj Rím a bolo deň pred pohrebom, využili sme možnosť ísť sa rozlúčiť a poďakovať Svätému Otcovi za jeho život a službu Cirkvi. Z Terchovej nás bolo 25 a ďakujeme Pánu Bohu za túto možnosť, lebo byť na takomto mieste a nevyužiť príležitosť by bolo smutné. Napriek veľkému množstvu ľudí bola organizácia plynulá a dobre zvládnutá. Tri hodiny sme sa posúvali v rade, ale vôbec nás to nezmorilo. Naopak, bolo to povzbudzujúce, s radosťou

sme prešli bazilikou, poklonili sa Svätému Otcovi a pokračovali ďalej v pláne, ktorý sme mali.“

Ďalší deň nabrali pútnici smer Toskánsko, kde navštívili stredoveké mestečko Lucca, ktoré je spojené so životom sv. Gemmy Galgani. V nedeľu 27. apríla sa cieľom putovania stalo druhé najväčšie mesto Talianska – Miláno. Prechádzka námestím Piazza del Duomo, prehliadka svetoznámej katedrály, ktorá ukrýva pozostatky sv. Karola Boromejského, patróna biskupov, či slávne divadlo La Scala sú skutočným zážitkom. Tým bola aj návšteva baziliky v Montichiari. V pondelok nasledoval presun do Brescie, kde je v kostole Sant Afra uložené neporušené telo sv. Angely Merici, zakladateľky rádu Uršulínok. Popoludnie bolo vyhradené návšteve Sanctuaria de la Madonna della Corona v malebnej lokalite nad riekou Adiža. Posledný deň pred odchodom domov na Slovensko sa pútnici zastavili v mestečku Schio, kde sú v tamjšom Chráme Svätej rodiny uložené pozostatky sv. Bakhity.

Domov do Terchovej si priniesli pútnici okrem množstva zážitkov aj požehnanie zo svätých miest, o ktoré v modlitbách vyprosovali. Pán Boh zaplať.

Marián Zajac

FOTOARCHÍV Ján Ďurko

Terchovskí pútnici v Bazilike sv. Petra

Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine

(LXXXIII.)

Kaplnky, kríže – Božie muky, sochy svätých či zvonice sú hojne rozosiate po celom terchovskom chotári. Popri cestách, v osadách, na kopcoch, pri domoch... Dodávajú miestam, na ktorých sa nachádzajú, ďalší rozmer. Ten človek pochopí, až keď sa na tom mieste zastaví, zamyslí, porozhliada a pomodlí. Tak ako zbožný terchovský umelec, ktorý v priebehu storočí roztrúsil svoje kamenné, drevené i železné artefakty po Terchovskej krajine, aby vydal svedectvo o dobe, v ktorej žil, a zanechal posolstvo pre súčasnosť. Preto sme sa rozhodli na stránkach obecných novín mapovať a približovať tieto zaujímavé miesta ako príspevok k lepšej orientácii a poznaniu našej – terchovskej histórie.

V tomto čísle si bližšie predstavíme Kaplnku Panny Márie v osade U Podhorských, za postavením ktorej je veľmi zaujímavý príbeh.

Kaplnka Panny Márie v osade U Podhorských

Osada U Podhorských sa nachádza v doline Bieleho Potoka pod Malým Rozsutcom. Na začiatku stúpania na Rovnú horu, v smere do Zázrivej, sa do nej z hlavnej cesty odbočuje vpravo. Novopostavená kaplnka (2023) sa nachádza v dvore bývalého rodinného domu už nežijúcich manželov Serafína a Justíny Lacúchovcov, ktorí vychovali osem detí (Vladimír, Jozef, Adam, Serafín, František, Eva, Peter a Iveta).

V súčasnosti je dom (Villa Seraf) zrekonštruovaný a slúži na rekreačné účely, respektíve stretnutia rodiny.

Na betónovom základe, ktorý je obložený terchovským kameňom, je tradičným terchovským tesárskym spôsobom *na rybinu*, z hranolov z červeného smreka 16x16 cm, postavený tri metre vysoký zrub so sedlovou strieškou. Rozmery pôdorysu zrubu sú 1,5 x 1 meter. Na streche je umiestnený približne 30 cm kovový kríž, ktorý vyhotovil z jedného kusa železa umelecký kováč Peter Otruba zo Zázrivej – Bielej. V presklenom výklenku na otváranie sa nachádza 65 cm vysoká socha Panny Márie. Na skle je vypieskovaný dvojriadkový nápis „HEĽA TVOJA MATKA“ „Podte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťaženi, ja vás posilním“

Projekt kaplnky spracoval Juraj Lutišan, Pannu Máriu zreštauroval Milan Opalka. Samotnú stavbu realizovali Róbert Belko – hlavný majster, Martin Lacúch a Ján Štefanek. Posviacka sa konala 11. mája 2025. Páter Martin Štefanec odslúžil sv. omšu, na ktorej bolo prítomných približne 70 ľudí z osady, jej okolia a rodiny Lacúchovej. Viac o peknej kaplnke nám v zaujímavom rozprávaní prezradil Peter Lacúch, ktorému za ochotnú spoluprácu ďakujeme.

„Kaplnku sme postavili z dôvodu, že na tom mieste sa svojho času nachádzala zvonica, na ktorej otec a rodina zvonievali. Aj ja som zvonieval, kým som sa neoženil. Táto zvonica je teraz premiestnená na protilahlom vršku nad osadou blízko miesta, kde stála, keď bola postavená prvý raz. Má to však aj iné zaujímavé dôvody, prečo sme kaplnku zhotovili. V čase, bude to pomaly hádam aj tridsať rokov odvtedy, keď som robil ešte u švagra Jožka Miča, sa v Terchovej nатаčali filmy jeden za druhým. Chodil som po Orave búrať staré drevenice na kulisy. Raz som v Suchej Hore našiel na povale jednej drevenice dve sadrové Panny

Márie. Opýtal som sa tam bývajúcej babičky, mohla mať vtedy hádam okolo 80 rokov, či by mi jednu Panenku Máriu nepredala. Ona vraví: *„Jóó, chlapče môj, len si ju zober a sa ku nej modli...“* Tak som sa pekne poďakoval, dal som si ju do kufra auta a z Oravy som rovno išiel domov do Terchovej ku mame. Prišiel som k nej, hneď sa rozplakala a vraví mi: *„Petrik môj, ale jej by patrelo nejaký domček spraviť.“* Bol som mladý chlap, ešte som tieto duchovné veci až tak nevnímal ako teraz, keď som starší. Povedal som vtedy mame, že ju dáme do obývačky na stôl. Tam bola niekoľko rokov. Už som bol vtedy ženatý a býval na Orave v neďalekej Párnici. Vždy ale, keď som potom prišiel ku mame domov, som sa pozdravil aj Panne Márii.

Ku mame a bratovi Adamovi som chodil často. Raz som išiel autom a vidím mamu, ako ide hore a vlečie pod pazuchou takú haluz. Vystúpil som z auta a opýtal sa jej, že čo to vlečie... Ona mi na to povedala: *„Ale han som také lipacko vytrhala u Hanky Martošovej a idem hu tuto pichnuť do hnoja. Jak sa chytí, bude, jak nie, nebude.“* Pomyslel som si vtedy: pre mňa za mňa, však nech sa teší z toho. Vôbec som ale netušil, čo sa neskoršie udeje. Mama lipu zasadila k tomu hnoju. Lipa sa krásne chytila a rástla tam ďalšie roky.

Roky išli, pomínul sa brat Adam, pomínula sa mama (2019) a dom ostal sám, prázdny. Ale chodili sme tam pokosiť a tak; či už sám, alebo s bratom Vladom. Bolo nás osem súrodencov a ostali sme traja – ja, Evka a Vlado. Rozmýšľali sme, ako ďalej s domom, ale nechceli sme ho predať. Nakoniec sme sa dohodli a dom pripadol mne. Dal som sa ho prerobiť a bola to veľká prerábka. Asi po roku rekonštrukcie domu prišlo v roku 2022 k búraniam humna. Bagrista Marián mi vraví: *„Poď sem, tu je nejaká lipa. Čo mám s ňou spraviť?“* Vravím, počkaj, stoj, hneď som tam pri nej... Okamžite mi napadlo niečo v hlave – lipa, Panna Mária a mama. Spomenul som si na to, keď mi povedala, že by sa patrilo Panne Márii domček spraviť. V momente mi to začalo v myšlienkach nadväzovať. Povedal som bagristovi, aby lipu vykopal, ukázal mu, kde bola zvonica, a tam ju zakope. Bolo to v jeseni, lipku sme zakopali a povedal som vtedy tie isté slová ako kedysi mama – *ak sa tá lipa chytí, bude, ak sa nechytí, nebude*, s dôvetkom, že ak sa lipa chytí, tak vedľa nej postavím kaplnku pre Pannu Máriu. Veď vždy pri kaplnkách stávali lipy; buď dve, alebo štyri a tak.

Na jar sa lipa chytila a tak nebolo východiska. Ako kresťan som musel kaplnku postaviť, keďže som to slúbil. S pomocou Božou sme kaplnku postavili. Chlapi to

stavali tradičným terchovským tesárskym spôsobom *na rybinu*, ako kedysi náš otec. Je to pamiatka aj na neho. Dotiahli sme tam elektriku, ktorej zapínanie a vypínanie je načasované. Osvetľuje do štítu vyrezaný kríž a vnútro výklenku, do ktorého sme dali obnovenú Pannu Máriu, ako mama chcela – mať pre ňu nový domček. Ešte sme tam dotiahli aj pitnú vodu spod Rozsutca.

Hoci sa mama kaplnky nedožila, splnil som jej želanie. Mám z toho dobrý pocit a aj mama, isto. Veľmi sa z teším, že tam kaplnka stojí. A, navyše, posviacka sa konala v nedeľu na Deň Matiek, čo som v tom frmole priprav ani netušil, takže to malo i peknú symboliku. Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinili o toto pekné duchovné dielo. Nech je na väčšiu česť a chválu Božiu. Veľmi by som sa chcel ešte poďakovať rodine – manželke Vierke, dcére Veronike s partnerom Patrikom a ich malej Vivien, synovi Lukášovi s manželkou Katarínou za pomoc a trpezlivosť pri rekonštrukcii rodičovského domu, pri ktorej sa zrodil aj nápad s kaplnkou, ako i za prípravu a organizáciu posvätenia kaplnky“, zakončil svoje pútavé rozprávanie Peter Lacúch.

Text a foto Marián Zajac

Požehnanie motoriek a motorkárov

V nedeľu 18. mája 2025 sa konalo požehnanie motoriek a terchovských motorkárov. Páter Martin Štefanec, správca farnosti, privítal motorkárov pred Diecéznou svätyňou sv. Cyrila a Metoda. V krátkom príhovore poukázal na krásu a slobodu pri jazde na motocykli. Zároveň však povzbudil i k zodpovednosti na cestách a ochote pomôcť motoristom, ktorí sa ocitnú v ťažkostiach. Hneď po požehnaní nasledovala spoločná jazda do Vrátnej. V Štefanovej, pri Horskej záchrannej službe, sa motoristi zastavili a urobili si aj spoločnú fotografiu.

-red-

FOTO P. Martin Štefanec, SVD

Na parkovisku v Štefanovej

Deň detí 2025

Prvého júna 2025 usporiadala obec Terchová v areáli RIC Terchovec pre našich najmenších Deň detí. Súčasťou podujatia boli tanečné a spevácke vystúpenia, ukážky činnosti horských záchranárov a dobrovoľných hasičov z Terchovej, bábkové divadlo, rôzne sprievodné atrakcie ako nafukovacie hračky, maskoti, maľovanie na tvár... Toto podujatie potešilo nielen deti, ale aj ich rodičov. Veríme preto, že sa stretneme aj o rok.

-red-

FOTOARCHÍV MKS Terchová

Uvítanie detí do života

V nedeľu 11. mája 2025 sa už tradične na *Deň matiek* opäť konala v našej obci jedna z najkrajších i najdojímavejších udalostí – Uvítanie detí do života. Táto slávnosť je milou tradíciou, počas ktorej oficiálne vítame medzi nami najmenších občanov Terchovej.

Slávnostné podujatie prebiehalo v Terchovskej galérii umenia v príjemnej atmosfére, za účasti rodičov a zástupcov obce. Obec si uvedomuje dôležitosť rodiny a prejavuje úctu rodičom, ktorí vychovávajú novú generáciu Terhovcov. Sme radi, že môžeme byť súčasťou ich prvých životných krokov.

V období od apríla 2024 do apríla 2025 sa narodilo v našej obci 24 detí, 10 dievčat a 14 chlapcov. Všetkým deťom želáme veľa zdravia, šťastia a radosti – nech vyrastajú v láske a bezpečí svojich domovov.

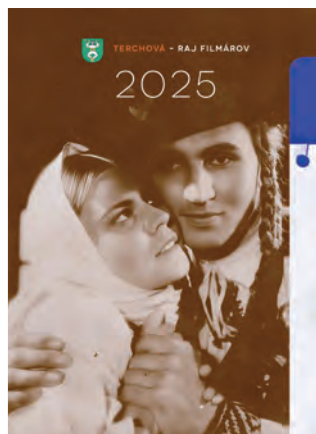
Účinkujúce deti s vedením obce

Ing. Marcela Martinusíková
FOTO František Mucha

Najkrajší kalendár Slovenska 2025

Klub fotopublicistov Slovenského syndikátu novinárov a Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica vyhlásili 27. mája 2025 výsledky súťaže **Najkrajší kalendár a Najkrajšie knihy a propagačné materiály o Slovensku**. V kategórii nástenných viačlisťových kalendárov obsadil **1. miesto kalendár obce Terchová s názvom Raj filmárov**. Uvedené ocenenie si obec váži a úprimne ďakuje.

-red-

Pod'akovanie obci Terchová

Národný štafetový beh Košice – Bratislava THE RUN SLOVAKIA 2025 ďakuje obci Terchová za aktívnu pomoc a podporu pri organizácii tohto obľúbeného podujatia, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 6.–8. júna 2025. Tešíme sa na ďalšie ročníky.

Dušan Tarčák
riaditeľ pretekov

**HRDÝ PARTNER CYRILOMETODSKÝCH DNÍ
A JÁNOŠÍKOVÝCH DNÍ V TERCHOVEJ**

CYRILLO METODSKÉ DNI

XXXVI. ročník

v Terchovej
4.–6. júl 2025

CYRILOMETODSKÉ DNI 2025

Tlačová správa

V pamätnom roku 1990 sa mnohí idealisti naplno oddávali eufórii z vybojovanej politickej, občianskej a náboženskej slobody. Úžasnú erupciu uvoľnenej energie, tvorivosti a nápadov pretavili v Terchovej aj do všestranného priblíženia a najmä aktualizovania univerzálneho odkazu misie svätých Cyrila a Metoda – patrónov tunajšieho kostola, ktorý je najväčším chrámom na území Slovenska zasväteným spolupatrónom Európy. Hneď úvodný ročník Cyrilometodských dní (CMD) priniesol niečo výnimočné a jedinečné. Terchovi ako vôbec prví zorganizovali pred tridsiatimi piatimi rokmi na Slovensku i vo vtedajšej federácii podujatie, ktoré sa otvorene, sebavedomo, kultivovane a atraktívne zároveň prihlásilo k duchovným hodnotám európskeho kultúrneho dedičstva. Vďaka neúnavnému obetavému úsiliu a šľachetnosti zanietených jednotlivcov Terchová odolala náporu všakovakých pseudotrendov i odstredivých tendencií a dokázala si prirodzene udržať svoj vlastný vysoký cyrilo-metodský kredit. Rozhodne nie je žiadna náhoda, že opäť ako jediná na Slovensku!

Integrálnou súčasťou hodnotného obsahu XXXVI. pokračovania CMD (4.–6. júl), venovaného sláveniu Jubilejného roka 2025, budú popri svätých omšiach a rozmanitých duchovných podujatiach aj spomienkové a vzdelávacie programy, besedy, koncerty klasickej hudby, spevácke vystúpenia, tradičné bábkové divadlo, výstavy, premietnutie filmu, účinkovanie dychovej hudby, folklór... Silný umelecký zážitok i ľudovú atmosféru sľubuje záverečný **medzinárodný galakoncert s názvom Vzájomnosť**, v ktorom 6. júla popoludní vystúpia **Jiří Pavlica & Hradišťan** a **Slovenský komorný orchester s dirigentom Ewaldom Danielom**.

Slovenský komorný orchester s dirigentom Ewaldom Danielom

Jiří Pavlica & Hradišťan

Okrem reflexií iných výročí v rámci trojdňového programu dôstojne zarezonuje **35. jubileum vzniku a neprerušitého vydávania obecných novín Terchová** – prvého ponovembrového dedinského periodika v dobovom Česko-Slovensku. **Počas slávnostnej Cyrilo-metodskej sv. omše bude 5. júla na pútnickom vrchu Oravcove posvätený nový kríž.**

Organizátori CMD v Terchovej, ktoré slávia 35. výročie existencie, mali vždy na zreteli, že spolupatróni Európy, svätí Cyril a Metod, sú jasným dôkazom a potvrdením toho, že na pomyselnéj stavbe monumentálnej európskej duchovnosti je nezanedbateľná časť muriva aj naša – slovenská!

Miestne kultúrne stredisko Terchová
FOTOARCHÍV SKO, Hradišťan

Spomienka na MFF v Strážnici

Udialo sa to presne pred 40 rokmi na 40. ročníku Medzinárodného folklórneho festivalu Strážnice 1985 (Česká republika). Riadiaci výbor festivalu **udelil Dedinskej folklórnej skupine Terchová** pod vedením Rudolfa Patrnčíaka **titul Laureát 40. ročníka MFF Strážnice 1985** za prínos vlastnej dramaturgie v programe *Jar na dedine* a za dodržanie jednoty obsahu a formy folklórneho materiálu. I po rokoch je to vzácna a hodnostná spomienka.

-red-
FOTOARCHÍV MKS Terchová

Dedinská folklórna skupina Terchová v Strážnici

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Cyrilometodská cesta obhájila prestížny certifikát

Medzinárodná Cyrilometodská cesta (stezka), ktorej súčasťou je aj obec Terchová, obhájila v uplynulých dňoch prestížny certifikát Kultúrnej cesty Rady Európy. V tejto svislosti zverejňujeme v pôvodnej českej verzii časť z tlačovej správy združenia Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje (Zlín, 16. jún 2025).

Cyrilometodějská stezka obhájila prestižní titul Kulturní stezka Rady Evropy. Zůstává tak mezi 49 certifikovanými kulturními stezkami, z nichž nejznámější je Svatojanská. Cyrilometodějská stezka se stala v roce 2021 první stezkou uznanou Radou Evropy zaměřenou na cyrilometodějské dědictví, které je spojeno zejména s kulturou slovanských zemí – jazykem, písmem, kulturní i duchovní tradicí. Toto jedinečné uznání, srovnatelné svým významem se zápisem do UNESCO, pomáhá při rozvoji mezinárodního kulturního turismu ve všech zapojených zemích.

„Na Cyrilometodějské stezce, kterou tvoří značené trasy, historické, kulturní a jiné památky, stejně jako tematické akce a vzdělávací programy, si najde každý to své. Ať už chce poznávat autentickou místní kulturu, nacházet místo pro odpočinek v přírodě nebo aktivně trávit volný čas. Prestížní značka Kulturní stezka Rady Evropy je nejen zárukou pro udržitelnost celého projektu stezky, ale i pozvánkou na pole mezinárodního kulturního turismu a je na nás a našich členech, jak naplno ji využijeme pro propagaci stezky, mezinárodní i nadnárodní projekty, zvýšení návštěvnosti nebo územní rozvoj,“ uvedl Ivan Lásk, radní Zlínského kraje pro kulturu a cestovní ruch a zároveň nový předseda mezinárodního sdružení Evropské kulturní stezky sv. Cyrila a Metoděje.

Všechny kulturní stezky Rady Evropy procházejí pravidelným hodnocením, proto se musí neustále zlepšovat a rozvíjet své mezinárodní aktivity. Ředitelka sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje Zuzana Vojtová k tomu uvádí: *„Oficiální rozhodnutí o obnově certifikátu jsme na zlínský sekretariát sdružení obdrželi 12. června a je platné pět let. Děkuji všem, kdo nám byli v procesu hodnocení nápomocni i všem členům za jejich aktivity, které jsme mohli prokázat.“*

Členská síť sdružení založeného Zlínským krajem v roce 2013 podporuje svými aktivitami nejen rozvoj značených turistických tras, ale i živý cyrilometodějský odkaz a hodnoty založené na respektování a dialogu mezi lidmi rozličných kultur a vyznání. Sdružení svoji síť od certifikace v roce 2021 zdvojnásobilo, aktuálně má 43 členů nejrůznějšího zaměření z 10 zemí – České republiky, Slovenska, Polska, Bulharska, Severní Makedonie, Řecka, Maďarska, Slovinska, Chorvatska a Itálie. Jde o subjekty veřejné správy, jako jsou města a kraje, instituce z oblasti vědy, kultury a vzdělávání, destinační managementy či neziskové organizace.

www.cyril-methodius.eu
FOTO Martina Janochová

Súsošie sv. Cyrila a Metoda v Pálave (Južná Morava, Česká republika)

Teatro Carnevalo v Terchovej

Juraj Hamar (1965) je profesorom estetiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave; zároveň je i generálnym riaditeľom Slovenského ľudového umeleckého kolektívu (SLUK). Jeho koníčkom je už viac ako dve desaťročia tradičné bábkové divadlo. V rokoch 1987–1997 sprevádzal posledného tradičného bábkára na Slovensku Antona Anderleho (1944–2008) ako ľudový muzikant a asistent na predstaveniach.

Anton Anderle hrával s marionetami, ale pri mnohých cestách po zahraničných divadelných festivaloch Juraj Hamar objavil tradičné bábkové divadlo s maňuškami, ktoré je najmä v západnej Európe dodnes stále živé a veľmi obľúbené. Od roku 1999 vystupuje s vlastným tradičným bábkovým divadlom **Teatro Carnevalo**, s ktorým účinkoval aj v Anglicku, Belgicku, Českej republike, Maďarsku, Nemecku, Taliansku, Rakúsku, Poľsku, na Taiwane, v USA a inde. Okrem toho je Juraj Hamar autorom viacerých monografií, odborných prác a štúdií o tradičnom bábkovom divadle, publikovaných doma i v zahraničí. Je tiež autorom televíznych a filmových scenárov, supervízií a dramaturgických koncepcií zameraných na tradičnú ľudovú kultúru, estetiku, umenie a folklór. Pre SLUK vytvoril niekoľko úspešných celovečerných predstavení.

K najobľúbenejším postavčkám jeho divadla patria Gašparko, čerti, smrčka a krokodíl. Všetky predstavenia sú improvizované komédie vhodné pre deti aj dospelých. Gašparko je najpopulárnejšia postavka tradičného bábkového divadla. Predstavuje archetyp komickej postavy, ktorý je známy v celej európskej tradícii bábkového divadla. Napríklad v Anglicku je to Mr. Punch, v Taliansku Pulcinella, v Holandsku Jan Klaassen, v Portugalsku Dom Roberto, v Rusku Petruška, v nemecky hovoriacich krajinách Kasper, respektíve Kasperle.

Bábkarstvo na Slovensku a v Česku bolo v roku 2006 zapísané do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO, podobne ako

prvok Terchovská muzika v roku 2013. Na obidvoch zápisoch mal veľký podiel aj Juraj Hamar, ktorý so svojimi kolegami z Centra pre tradičnú ľudovú kultúru pri SLUK-u dlhoročne pripravujú nominačné spisy na zápis prvkov do zoznamu UNESCO.

Tradičné bábkové divadlo Teatro Carnevalo sa v rámci programu jubilejúcich Cyrilometodských dní v Terchovej predstaví v sobotu 5. júla popoludní v areáli pod sochou Juraja Jánošíka s hrou **Gašparko a zázračná skrinka**. Srdečne vás všetkých pozývame.

-red-

Juraj Hamar

Cyrilometodské dni v Terchovej majú 35 rokov

Koncom júna 2025 uplynie presne tridsaťpäť rokov od konania pamätného prvého ročníka Cyrilometodských dní. Hádám už ani nemusíme zdôrazňovať, že Terchová ako vôbec prvá ponúkla v horúcom lete 1990 Slovensku i vtedajšej federatívnej republike akciu, ktorá sa hrdó a otvorene prihlásila k duchovným hodnotám európskeho kultúrneho dedičstva. Aktuálne jubileum je vhodnou príležitosťou k osvetleniu začiatkov báječnej tridsaťpäťročnej jazdy, na ktorú môžeme byť oprávnené hrdí. Text napísal spoluzakladateľ podujatia Peter Cabadaj.

Čo tomu predchádzalo?

Obec Terchová pociťovala od druhej polovice 30. rokov minulého storočia akútnu nutnosť väčšieho a priestrannejšieho chrámu. Kostol sv. Martina, postavený v roku 1731, už kapacitne nevyhovoval. Konkrétnu iniciatívu vyvinul mladý kňaz Štefan Bitter, ktorému podal pomocnú ruku cirkevný výbor. Ten po vzájomnej dohode s urbárskym výborom slúbil zabezpečenie finančných zdrojov. Peniaze sa získali odpredaním hory Gbezová vo Vrátnej varínskej píle Ofa. Išlo o čiastku vo výške jeden milión stotisíc korún. Celkový rozpočet ale predstavoval sumu až tri milióny korún... Rozdiel nakoniec vyrovnali miestni veriaci formou dobrovoľných zbierok a bezplatných prác na stavbe chrámu.

Výberom staveniska a spracovaním projektov dokumentácie bol poverený uznávaný „architekt dvoch storočí“ Milan Michal Harminc. Po mimoriadne namáhavom vykopaní základov položili v roku 1942 základný kameň budovy nového Božieho stánku. Realizáciu objektu zadávateľia zverili stavebnému družstvu z Banskej Bystrice. Na jeseň 1944 už bola stavba kostola dokončená, omietnutá a pokrytá škridlou. Začiatkom jari nasledujúceho roka však zasiahol krutý vír vojnového besnenia. Popolom ľahlo cca 150 obytných domov vrátane farskej budovy. Tragédia sa odohrala v noci z 8. na 9. a z 9. na 10. apríla 1945 – čiže pred osemdesiatimi rokmi. Útočiste poskytla hrubá stavba nového chrámu, kde našli poškodení obyvatelia prístrešie na ubytovanie i možnosť uskladnenia úrody. Ihneď po skončení vojny pristúpili veriaci k finálnym prácam.

Slávnosť konsekrácie nového terchovského kostola sa uskutočnila 9. októbra 1949 za prítomnosti apoštolského administrátora Nitrianskej diecézy arcibiskupa Eduarda Nécseya. Po jeho boku koncelebroval otec myšlienky postavenia cyrilo-metodského chrámu kanonik Štefan Bitter (6. 1. 1910 Mojmirovice – 27. 5. 2008 Žilina). Istotne možno oprávnené konštatovať, že práve on mal kľúčovú

Prvý drevený dvojkríž na vrchu Oravcove

zásluhu na tom, že vedenie obce prijalo uvážené a prezieravé rozhodnutie o výstavbe nového kostola, zasväteného slovanským apoštolom a dnešným spolupátróm Európy.

Nezabudnuteľné chvíle

„Otvorili sa dvere temnic, do ktorých mocní nášho podtatranského sveta povtláčali ideály kresťanstva. Pozapchávali všetky škáročky, cez ktorého mohli preniknúť jasné lúče filozofie, ktorou sa starý kontinent riadil tisícročia. Ale pravda prenikala aj spod tých hrubých prikrývk bezduchých, falošných, klamlivých ideí.“

Môžeme len tušiť, že akosi podobne, zložito, prenikali do vedomia Slovienov idey kresťanstva pred príchodom vierozvestov svätých Konštantína (Cyrila) a Metoda. Že len vďaka ich historickému činu nastal rozmach duchovného a kultúrneho napredovania Európy. Cesta, ktorá cez úžiny, priepasti, záatarasy a nepriazní dejín doviedla k súčasnosti aj slovenský národ.“

Touto krátkou esejou sme od roku 1990 pravidelne otvárali všetky programové bulletinové či knižné pamätnice, vydané pri príležitosti jubileí Cyrilometodských dní v Terchovej. Apropos, podujatie je textovo a obrazovo zrekapitulované v štyroch samostatných publikáciách! Málokto (nielen) slovenská akcia sa môže pochváliť takýmto komplexným zdokumentovaním. Opomenúť nemožno ani Cyrilo-metodskú knihu zo skla. Nádherné umelecké dielo akad. sochára Milana Opalku udeľuje od leta 2009 tunajšia Farnosť sv. Martina osobnostiam, ktoré sa zaslúžili o vznik, zveladenie, podporu

a propagáciu Cyrilometodských dní v Terchovej, respektíve významne prispeli k šíreniu univerzálneho odkazu slovanských apoštolov a spolupatrónov Európy.

Hoci od vzniku našich Cyrilometodských dní uplynulo 35 rokov, okolnosti, ktoré predchádzali ich štartu, mám pred očami, ako by to bolo len pred niekoľkými týždňami... V prvých mesiacoch pamätného roka 1990 sa mnohí idealisti naplno oddávali eufórii z nadobudnutej politickej a náboženskej slobody. Fascinujúcu erupciu uvoľnenej energie, tvorivosti a nápadov sme sa v Terchovej snažili pretaviť aj do všestranného priblíženia a hlavne aktualizovania nadčasového odkazu misie svätých solúnskych bratov – patrónov tunajšieho kostola. Správca farnosti páter Jozef Šabo, SVD, a duša miestnej kultúry Rudo Patrnciak ma čoraz naliehavšie začali oslovovať v súvislosti so zamýšľaným cieľom uskutočniť v obci programovo bohaté celoslovenské cyrilo-metodské podujatie. Čoskoro v rámci intenzívnych diskusií nastala všeobecná zhoda v tom, že univerzálny odkaz slovanských apoštolov predstavuje trvalú hodnotu, ku ktorej sa treba neustále vracieť ako k fundamentu našej viery, vzdelanosti, kultúry a národnej hrdosti. Osobne som prizvukoval myšlienku dedičstva otcovizne, v toku stáročí spájanú práve s duchovnou a kultúrnou misiou bratov zo Solúna na Veľkej Morave. Terchovská snaha vyvierala z neochvejného presvedčenia, že cyrilo-metodská idea nikdy neprestala žiť v kresťanských a národných dejinách Slovenska a Slovákov. Účinne sa prejavovala ako živý prameň viery a nádeje, ktorý generácie predkov povzbudzoval v krajine zložitých, osudových historických časoch.

Obecné noviny

Ako najmladšiemu spoluzakladateľovi Cyrilometodských dní v Terchovej mi pripadla úloha zabezpečiť propagáciu akcie. Technické vymoženosti dnešného ultramoderného informačného veku (mobilné telefóny, internet, sociálne siete, IA...) sme vtedy nepoznali. Existovali len noviny, časopisy, verejnoprávna televízia a rozhlas. Celoplošné súkromné elektronické médiá vznikli až v neskoršom období. Nemožno však v tejto súvislosti obísť dôležitý fakt, že naša obec mala už od marca 1990 vlastné noviny – mesačník Terchová. Išlo o vôbec prvé dedinské periodikum, ktoré začalo vychádzať vo vtedajšej Českej a Slovenskej Federatívnej Republike po zlomových novembrových udalostiach roka 1989 (Nežná revolúcia). A bez prerušenia vychádza dodnes!

Práve na stránkach obecných novín vyšiel v ich druhom čísle – začiatkom mája 1990 – môj článok, v ktorom prvý raz zaznela komplexnejšia informácia o programe chystanej veľkej akcie. Azda nezaškodí, keď tento príspevok ako reminiscenciu na nezabudnuteľné chvíle uverejníme aj s časovým odstupom niečo vyše tridsiatich piatich rokov.

„Už o necelé dva mesiace privíta naša obec účastníkov I. ročníka Cyrilometodských dní v Terchovej. Z uvedeného dôvodu budeme venovať tomuto významnému podujatiu náležitú pozornosť. Najprv informatívne priblížime základné fakty. Pri vzniku samotnej myšlienky stála skutočnosť zasvätenia tunajšieho kostola. Ako iste viete (alebo možno ani neviete), náš rímskokatolícky kostol, zasvätený solúnskym bratom, je najväčším chrámom s cyrilo-metodským patrocinom na teritóriu Slovenska. A tak sa zrodila idea pripomenúť si v širších súvislostiach sviatok našich vierozvestov, slovanských apoštolov a spolupatrónov Európy – svätých Cyrila a Metoda.

Organizátori prišli s návrhom pripraviť podujatie, prostredníctvom ktorého by v Terchovej radi privítali čo najširší okruh záujemcov. A ponuka je vskutku atraktívna. Poďme však pekné po poriadku. Oficiálny začiatok je naplánovaný na sviatok Petra a Pavla (piatok, 29. 6. 1990); v zasadačke Miestneho národného výboru (MNV) bude slávnostne otvorená výstava Matice slovenskej, venovaná najstarším písomným pamiatkam (16.00 h). Večer o 18.00 h sa uskutoční vo Vrátnej privítanie pozvaných cirkevných, politických,

vedeckých a umeleckých osobností, ktoré poctia svojou prítomnosťou naše podujatie. O 21.00 h čaká milovníkov umenia v amfiteátri Nad bórmi prekvapenie – trojhodinová opera Svätopluk, ktorá bude mať u nás svoju premiéru. Tematicky sa viaže k cyrilo-metodskému obdobiu a ja pevne verím, že náš nový amfiteáter nebude zívajú prázdnotou...

Na druhý deň (sobota, 30. 6.) sa vo Vrátnej uskutoční vedecký seminár o význame a zmysle cyrilo-metodského odkazu pre národné povedomie a 21. storočie. Vedci zo Slovenska, Česka a Poľska budú mať k danej problematike pripravené fundované referáty. O 21.00 h odštartuje v amfiteátri audiovizuálny program Svetlo prišlo zo Solúna, ktorý režijne pripravil predseda Matice slovenskej Viliam Gruska. Pôjde o svedectvo archívov, umenia a vedy, prehovorí k nám sila slova Písma.

Bohatý program ponúka nedeľa (1. 7.). Z pestrej škály podujatí spomeniem na tomto mieste latinsky celebrvanú svätú omšu, ktorú budú z nášho kostola v priamom televíznom prenose snímať kamery Česko-Slovenskej televízie. Po jej skončení priamy prenos z Terchovej pokračuje procesiou veriacich na vrch Oravcove, kde bude nainštalovaný desaťmetrovy dvojramenný Cyrilo-metodský kríž.

Nebudem sa už ďalej rozpisovať o obsahovej náplni našich osláv. Terchovská verejnosť bude podrobne informovaná prostredníctvom tlače a miestneho rozhlasu. Do propagácie celej akcie sa aktívne zapojí televízia, rozhlas, tlačové médiá, Matica slovenská. Dňa 26. apríla 1990 sa zišiel na svojom prvom zasadnutí prípravný výbor Cyrilometodských dní v Terchovej. Vedením programovej komisie bol poverený Rudolf Patrnciak, riaditeľ MKS, propagačnej komisie Peter Cabadaaj, tajomník MNV, organizačno-technickej komisie Ladislav Hanuliak, podpredseda MNV. Šéfom organizačného výboru je Milan Opalka, predseda MNV. Dôstojný pán dekan Jozef Šabo prisľúbil pomoc pri príprave slávnostnej svätej omše, procesie a nadviazaní kontaktov s cirkevnými hodnosťami.

Na prelome júna a júla 1990 bude Terchová opäť raz v centre slovenského diania. Už v tejto chvíli vyzývam všetkých spoluobčanov k podpore ušľachtilej myšlienky. V minulosti prevládal – myslím si, celkom opodstatnene – u našich pocit, že sa v Terchovej nič mimoriadne nedeje. Počas najbližších dní ale budeme mať jedinečnú príležitosť založiť novú tradíciu veľkého cyrilo-metodského podujatia. Veríme v pochopenie a zároveň obraciame naše hlavy k nebesám s prosbou, aby sa už konečne nad nami hriešnikmi zmlovali v podobe priaznivého počasia... (Terchová, 1990, roč. 1, č. 2, s. 2–3)

Podujatie novej generácie

Medzičasom už zosnulý Viliam Ján Gruska, autor programového konceptu Cyrilometodských dní v Terchovej, napísal, že sa „hneď od svojho štartu stali periodickým podujatím novej generácie – s ekumenickým pozadím a cieľmi“. Zdôraznený epiteton „podujatie novej generácie“ považoval za opodstatnený, lebo sa v ňom „k jednej ústrednej myšlienke prihlasujú rozmanité prejavy ľudového aj vyššieho umenia, názory a stanoviská vedy interpretované najvýraznejšími osobnosťami, náboženské obrady a pobožnosti usporiadané tiež za účasti čelných predstaviteľov nášho duchovného života“.

Roky odľučali a získaná skúsenosť ma naučila, že život človeka neurčujú udalosti tým, ako sa chronologicky odohrali, ale ako si ich pamätáme a čím nás poznačili. Alebo napísané a povedané inak: spomienka sa stala hodnotou a keď si už aj presne nepamätáme, čo všetko bolo vtedy urobené, živo si pamätáme atmosféru a tieň, ktoré na nás udalosti vtrhli a čo pre nás znamenali. Presne takto vnímam začiatky Cyrilometodských dní v Terchovej. Ostali trvale uložené v mojej pamäti a zavše z jej útrobov vytryskne tieň, ktorý mi pripomenie, že žiadna doba nie je až taká márna, aby v nej nebolo možné spraviť niečo pre lepšie časy, duchovnú obživu, potešenia a radosť ľudí.

Peter Cabadaaj
FOTOARCHÍV MKS Terchová

Aby viera a tradícia boli živým darom

(Hovoríme s pátrom Marekom Vaňušom, SVD)

Od roku 2023 je páter Marek Vaňuš provinciálom rehoľnej Spoločnosti Božieho Slova – verbistov, ktorých dobre poznáme aj v Terchovej. Sú to práve kňazi tejto misionárskej rehole, čo v kraji pod Rozsutcom už päťdesiat rokov požehnané pôsobia a spravujú miestnu cirkev. Aj páter Marek u nás svojho času pôsobil, po kňazskej vysviacke ako kaplán, a stále sa k nám rád vracia. Pri jednej takej návšteve sme sa dohodli, že pripravíme pre čitateľov obecných novín rozhovor. Zaujímavých tém, ktoré sa v súčasnej dobe ponúkajú, bolo neúrekom. Z nich sme napokon vybrali nasledovné.

TERCHOVÁ: Prežívame rok mnohých výročí a významných udalostí. Azda najvýznamnejšou z pohľadu Katolíckej cirkvi je slávenie Jubilejného roka. Ako vnímate a prežívate túto skutočnosť z osobného hľadiska, a tiež ako kňaz a predstavený rehole verbistov na Slovensku?

P. Marek VAŇUŠ: Osobne ma oslovuje biblický rozmer jubilea, z ktorého samotné slávenie vychádza. Šlo o rok, ktorý sa slávil každý päťdesiaty rok – čiže po dovŕšení plnosti sedemkrát sedem rokov –, a mal priniesť usporiadanie vzťahov medzi ľuďmi i vo vzťahu k pôde, ktorá bola Božím darom. Samozrejme, pre nás sa Jubilejný rok spája väčšmi s Rímom a svätými bránami štyroch hlavných bazilik, ktoré sa počas jubilea otvárajú, no už pápež František túžil „otvoriť“ milosť jubilea do širších rozmerov tým, že umožnil stanoviť jubilejné chrámy v každej diecéze sveta. Prejsť „svätou bránou“ nemá však zostať len čímsi vonkajším, ale vyjadrením ochoty „vstúpiť“ do novej kvality vzťahov s Bohom, blíznym – teda najmä vedieť si odpustiť – a tiež so stvorením. Pre mňa osobne, aj ako kňaza, je Jubilejný rok príležitosťou hlbšie sa zamyslieť, ako prežívam vzťahy: s Bohom, so spolubratmi atď.

TERCHOVÁ: Slávenie Jubilejného roka vyhlásil dnes už zosnulý pápež František, ktorý nám v tejto súvislosti stihol ešte veľa povedať a zanechať mnoho posolstiev. Ktoré z nich Vás oslovili najviac a ako by ste celkovo charakterizovali jeho pontifikát?

P. Marek VAŇUŠ: Pri pápežovi Františkovi by som sa vrátil úplne na začiatok jeho pontifikátu, k jeho prvej exhortácii *Evangelii gaudium* – Radost evanjelia. Jeho túžbou bolo prinášať svetu evanjelium Ježiša Krista. Iste, od pápeža sa očakáva mnoho ďalších úloh, ale pre mňa bolo veľmi silné práve to, že chcel upriamiť

pozornosť od začiatku na to podstatné. Mimochodom, urobil to už istým spôsobom sv. Ján Pavol II. na začiatku svojej pápežskej služby encyklikou *Redemptor hominis* – Vykupiteľ človeka, v ktorej ukázal na postavu Ježiša ako cesty záchranu, ako i pápež Benedikt XVI. v úvodnej encyklike *Deus caritas est*, pripomínajúc Božiu lásku ako jadro našej viery... Pápež František vyzdvihol úlohu ohlasovania. No a doplnil by som to poukazom na jeho poslednú, štvrtú encykliku, ktorú publikoval v závere svojej služby (*Dilexit nos* – Miloval nás), o ľudskej a božskej láske Ježišovho srdca, kde sa do popredia dostala ďalšia výrazná črta jeho pontifikátu, milosrdenstvo spojené so súcitom.

TERCHOVÁ: Od 8. mája máme nového Svätého Otca Leva XIV. (civilným menom Robert Francis Prevost). Čo hovoríte na túto voľbu aj v kontexte súčasných civilizačných výziev, pred ktorými stojíme?

P. Marek VAŇUŠ: Priznám sa, že pri prvom ohlásení jeho mena z lodžie Baziliky sv. Petra som veľmi nevedel, o koho ide. Nebol medzi kardinálmi, o ktorých by sa pred konkláve veľa písalo. O to viac ma povzbudila jeho životná cesta, na ktorej som vnímal silnú líniu blízkosti k chudobným – bol biskupom v peruánskej diecéze Chiclayo, ktorú asi málokto z nás pozná –, a tiež rozhladenosť, keďže pôsobil dve obdobia ako generálny predstavený rehole augustiniánov. V jeho prvých slovách zaznel veľký dôraz na pokoj, ktorého prameňom je zmŕtvychvstalý Kristus, takže sa dá očakávať, že to bude jeho prioritou: usilovať sa o pokoj. Ide o zvlášť naliehavú skutočnosť v dnešnej dobe, keď vietor vojny robí neporiadky na toľkých miestach na svete – a dokonca kúsok od našich východných hraníc.

TERCHOVÁ: Ste z misijnej rehole. Ako vnímate zaujímavý fakt, že poslední dvaja pápeži vyšli z rehoľných spoločností? František bol jezuita, Lev XIV. je augustinián, navyše s bohatými misijnými skúsenosťami?

P. Marek VAŇUŠ: Nevieťm si to vysvetliť, ale je to povzbudzujúce. Ak sa nemýlim, posledným pápežom z radov rehoľníkov pred spomínanými dvoma bol Gregor XVI. v prvej polovici 19. storočia (išlo o kamaldulského mnícha). Voľba rehoľníkov môže byť určitou náhodou, lebo kardináli sa zvyčajne nerozhodujú na základe príslušnosti k rehoľi či pôvodu, ale podľa osobných charakteristík, ktoré vychádzajú do popredia a ktoré sa ukazujú vhodné pre zastávanie úlohy pápeža. Avšak to, že ide už o dvoch rehoľníkov v rade, môže pripomenúť dôležitosť charizmy zasväteného života ako znamenia uprostred sveta. Rehoľníci totiž skladajú sľuby bohuzasvätenej čistoty, evanjeliovej chudoby a apoštolskej poslušnosti, aby sa dali úplne k dispozícii Kristovi a jeho evanjeliu. Sľuby im majú pomáhať dávať vo všetkom prioritu vzťahu s Ježišom. Asi to dnešný svet na nás kresťanoch potrebuje väčšími vidieť: že naozaj patríme Kristovi a on dáva zmysel nášmu životu. Misijný rozmer Leva XIV. je ešte akousi „pridanou hodnotou“, pretože, ako ste spomenuli, misie ležia v srdci našej verbistickej charizmy.

TERCHOVÁ: Podme teraz zo sveta domov na Slovensko, kde si Spoločnosť Božieho Slova v roku 2023 pripomíjala storočnicu príchodu a požehnaného pôsobenia na území medzi Dunajom a Tatrami. Vy ste sa navyše v tom roku stali aj novým provinciálom verbistov. Priblížte nám toto obdobie svojimi očami. Stihli ste aj pracovať, alebo ste celý rok len oslavovali...(úsmev)?

P. Marek VAŇUŠ: Môže to znieť paradoxne, ale občas si tie oslavy vyžadujú ešte viac práce, do ktorej spadá náročnosť prípravy rôznych drobností okolo toho slávenia... Zmyslom slávenia je na jednej strane uvedomiť si s vďačnosťou to, čo už je za nami, uchovať si pamäť, a na druhej strane klásť si otázku, k čomu nás Boh povoláva dnes, na čo sa väčší sústrediť. Storočnica ponúka priestor na reflexiu vďaka a rozlišovanie. Čo sa mňa osobne týka, „vhupol“ som do rozbehnutého slávenia, ktoré pripravil môj predchodca páter Pavol Kruták. Som mu vďačný i za trpezlivé vovedenie do úradu. Nuž a počas toho roka, respektíve krátko na to nám Pán začal odkrývať niektoré nové výzvy, pozvania k misii i v rámci Slovenska. Dostávame impulz neuspokojiť sa s tým, čo už robíme.

Zľava: P. Paul Budi Kleden, SVD (bývalý generálny predstavený verbistov), p. Marek Vaňuš, SVD

TERCHOVÁ: Aktuálnym jubileom verbistov je 150 rokov od založenia rehole (1875–2025) sv. Arnoldom Janssenom. Čo Vám v tejto súvislosti napadne v mysli ako prvé?

P. Marek VAŇUŠ: Zrejme začiatky v zabudnutej holandskej dedinke Steyl. Naš zakladateľ začínal od nuly. Vnímal však intenzívne, že Boh ho k tej úlohe požíva. Nebál sa, že nemá hneď všetko jasné, všetky prostriedky zabezpečené. Nechal sa viesť Božími vnutkunami a usmernením prostredníctvom znamení doby – a dnes, po 150 rokoch, je nás skoro šesť tisíc verbistov v 79 krajinách sveta. Odvaha čeliť neistote, ochota vykročiť do neznáma zostáva pre mňa silným posolstvom začiatkov, ktoré sa mi pri tohtoročnom jubileu vracajú na um.

TERCHOVÁ: Čo inšpirovalo Vás osobne, že ste sa stali nasledovníkom práve sv. Arnolda Janssena?

P. Marek VAŇUŠ: Začiatky inšpirácie by som asi hľadal v tom, že verbisti boli prvá rehoľa, ktorú som poznal osobne a zblízka. Ešte počas komunizmu, keď som vyrastal v blízkosti nitrianskej Kalvárie, pôsobil v kostole, kde som aj ja miništroval, starší kňaz verbista.

Verbisti pred Misijným domom Arnolda Janssena v Bratislave-Petržalke

Počas obedov, na ktoré zvykol prísť v nedele k nám domov, rozprával o misijných krajinách. Neskôr, po páde komunizmu, keď prichádzalo k rozhodnutiu pre životné povolanie, som už poznal niekoľko verbistov a bol mi povzbudením ich život oddanej služby a vernosti. Až následne som viac spoznával, kto je sv. Arnold Janssen. Takže cez verbistov som sa dostal k Arnoldovi.

TERCHOVÁ: Aby tých jubileí nebolo málo, tak sa musíme pristaviť aj pri 50. výročí pôsobenia verbistov u nás v Terchovej. Pre našu farnosť je dušpastierska služba verbistov počas tohto obdobia požehnaným darom a sme zaň vďační. Vy sám ste v našej farnosti pôsobili ako kaplán (2002–2004). Ako vnímate toto vzájomné prepojenie rehole a farnosti nielen z pohľadu minulosti, ale i smerom k budúcnosti?

P. Marek VAŇUŠ: Polstoročie pôsobenia verbistov v Terchovej sa bytostne spája s postavou pátra Jozefa Šaba, ktorý je v obci, možno to bez prehánania povedať, legendou. Tým, že vo farnosti požehnané pôsobil dvadsať rokov, položil základy našej „misijnej“ prítomnosti. Po roku 1990 prichádzali za kaplánov novokňazi z Poľska, čo bol ďalší misijný prvok. Nejaký čas pôsobili v Terchovej a potom odchádzali do misií vo svete. Zároveň sa objavovali duchovné a kňazské povolania zo samotnej farnosti; dnes nájdeme medzi verbistami štyroch kňazov z Terchovej, pričom traja z nich pôsobia v zahraničí. No a v posledných rokoch tu bol aj moment pôsobenia kňazov z iných končín sveta (India, Indonézia) v Terchovej. Takže, na jednej strane naša verbistická medzinárodná prítomnosť pripomína, že ako veriaci sme pozvaní myslieť oveľa ďalej za hranice našej vlastnej farnosti. No a na druhej strane farníci pomáhajú dať zakúsiť spolubratom, čo je vlastné a typické pre miestnu pastoráciu. Zostáva určitým želaním, aby i ďalší z Terchovej pocítili povolanie byť misionárom.

TERCHOVÁ: V týchto dňoch si pripomínáme aj sviatok našich vierozvestov svätých Cyrila a Metoda, ktorých v Terchovej verejne oslavujeme počas Cyrilometodských dní už od roku 1990. Rovnako odvtedy vychádzajú aj noviny Terchová, ktoré všetko podstatné o cyrilo-metodskej téme pravidelne zachytávajú pre svojich čitateľov. Čo by ste záverom rozhovoru v tejto súvislosti povedali našim čitateľom?

P. Marek VAŇUŠ: Cyrilo-metodská tradícia, ktorá je v Terchovej prítomná, nesie v sebe pripomienku koreňov: totiž, že dar viery sme prijali vďaka tým

Verbisti sú medzinárodná rehoľa

dvom mužom, ktorí mali odvahu prísť do našich končín. To, čo sme prijali, sme však povinní dávať ďalej, aby tradícia nezostala len spomienkou, ale živým darom. Prajem teda čitateľom, aby bol cyrilo-metodský odkaz radostného delenia sa o vieru viditeľný v ich štýle života, a zo srdca im všetkým žehnám.

Za rozhovor poďakoval Marián Zajac
FOTOARCHÍV SVD

Zľava: pátri Johnny George Ambattu, Pavol Kruták, Marek Vanuš, Tomáš Báleja

Vtedy pred 35 rokmi

„Drahí bratia v Kristovom kňazstve, milé sestričky, drahí bratia a sestry!

Zostane navždy ctou obce Terchová, ale i jej okolia, ba aj okresu, že tu začala s tradíciou pripomínania si cyrilo-metodskej pamiatky. Nás všetkých sem priviedla hlboká úcta k svätým Cyrilovi a Metodovi. Zároveň nás do tohto chrámu a okolo neho zhromaždila viera a úprimná láska. Vyrozprávať v niekoľkých minútach, čo pre nás znamená cyrilo-metodská tradícia, je takmer nemožné. Možno len niečo naznačiť. Zdá sa nám byť takmer zázrakom, že pred tisícsto rokmi – v roku 863 – prišli na naše územie dvaja bratia plní viery a najmä plní lásky ku Kristovi, ale i k našim predkom. Opustili svoju vlasť, rodné mesto Solún, kde kedysi pôsobil ako apoštol svätý Pavol, a vybrali sa do krajiny, ktorá bola vtedy považovaná za barbariskú. Vieme, čo v tejto našej krajine vykonali a čo nám z ich práce zostalo aj po tisíc sto rokoch.“ (Úryvok z homílie)

kardinál Ján Chryzostom Korec

nitriansky biskup

(Kostol sv. Cyrila a Metoda v Terchovej, 1. júl 1990)

FOTO Filip Lašut, Milan Kosec, Pavol Ďurčo

Kardinál Korec v strede

Oravcove 1991

CIBRLO MELODIE

XXXVI. ročník

DŇO v Terchovej 4.–6. júl 2025

- OBEC TERCHOVÁ
- BISKUPSKÝ ÚRAD ŽILINA
- MIESTNE KULTÚRNE STREDISKO V TERCHOVEJ
- FARSKÝ ÚRAD TERCHOVÁ

PIATOK 4.7.

10.00 – 13.00 h

Terchovská galéria umenia

JURAJ CZEISEL – 26 rokov

10.30 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda – vrch Oravcove

PROCESIA VERIACICH

účinkujú: terchovský ľud, Spojené muziky terchovské, dychová hudba STRANIANKA

11.00 h

Vrch Oravcove

CYRILLO-METODSKÁ SVÄTÁ OMŠA

celebruje: Mons. Tomáš GALIS, žilinský biskup

hra na organe: Eva Halasová

účinkujú: speváci z chorusa & dychová

10.30 h

LITURGIA SV. JÁNA ZLATOÚSTEHO
GRÉCKOKATOLÍCKA SVÄTÁ OMŠA

celebrujú: o. Emil Turiak a o. Milan Syrný

liturgiu sprevádza: miešaný spevácky zbor Máj zo Žiliny

16.00 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

VZÁJOMNOSŤ

ZÁVEREČNÝ GALAKONCERT

účinkujú:

JIŘÍ PAVLICA & HRADIŠŤAN

SLOVENSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

spravcom Terchovskej farnosti
 PODUJATIE VENOVANÉ 160. JUBILEU NARODENIA
 KATOLÍCKEHO KŇAZA, NÁBOŽENSKÉHO SPISOVATEĽA,
 HISTORIKA, PUBLICISTU A PREKLADATEĽA

účinkujú: Peter Cabadaj, Marián Zajac
 (prednášky), Alexei Kuric, Anna Dávidíková,
 Zuzana Patrnciaková, Chorus II.

16.00 h

Vrch Oravcove

KRÍŽOVÁ CESTA NÁRODNÝCH SVÄTČOV

18.00 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÁ OMŠA

celebruje: páter Martin Štefanec, SVD
hudobný sprievod: Kolená

19.00 h

Terchovská galéria umenia

OBECNÉ NOVINY TERCHOVÁ 1990 – 2025

PROGRAM VENOVANÝ 35. VÝROČIU
 VZNIKU PERIODIKA

účinkujú: Rudolf Patrnciák, Ján Miho, Marián
 Zajac, Marianna Boženik Vrbinská, Veronika
 Zajacová, Alexandra Ondrušová, Zuzana
 Patrnciaková, Le STELLE z Terchovej
scenáť, réžia, moderovanie: Peter Cabadaj

SOBOTA 5. 7.

8.30 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÁ OMŠA

celebruje: páter Ján Halama, SVD
hra na organe: Janka Patrnciaková
účinkuje: Chorus II.

15.00 h

Program pod sochou Juraja Jánošíka
DYCHOVÁ HUDBA STRANJANKA

LINDA ROMANČÍKOVÁ (heligónka)

TRADIČNÉ BÁBKOVÉ DIVADLO TEATRO CARNEVALO
S HROU GAŠPARKO A ZAZRAČNÁ SKRINKA

(Teatro carnevalo je divadlo jedného herca, muzikanta
 a komedianta Juraja Hamara z Bratislavy)

HELIGONKÁRI A SLÁČIKARI ZUŠ

BELÁ – NIŽNÉ KAMENCE

18.00 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÁ OMŠA

celebruje: páter Marek Vaňuš, provinciál SVD
hra na organe: Zuzana Patrnciaková

účinkuje: Le STELLE z Terchovej – Veronika Zajacová,
 Anna Dávidíková, Marianna Boženik Vrbinská

18.45 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

VERBISTI V TERCHOVEJ A VO SVETE

BESEDA K 150. VÝROČIU ZALOŽENIA SVD

A 50. VÝROČIU JEJ PÔSOBNIA V TERCHOVEJ

účinkujú: Marek Vaňuš, Ján Halama, Pavol Hudák,

Martin Štefanec, Dávid Kancián, Marián Zajac

NEDEĽA 6. 7.

7.00 a 8.30 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÉ OMŠE

celebrujú: pátri Dávid Kancián a Ján Štefanec, SVD
hra na organe: Eva Halasová

SPRIEVODNÉ PROGRAMY

ŠTVRTOK 3. júl

19.00 h

Terchovská galéria umenia (budova obecného úradu)
VOZÍČKARI NA SLOVENSKU

PREMIÉRA DOKUMENTÁRNEHO FILMU

réžia: Milan Kosec

PONDELOK 7. júl

17.00 h

Diecézne centrum v Žiline

CYRILOMETODSKÉ DNI V TERCHOVEJ 1990 – 2024

PANELOVÁ VÝSTAVA

DO PONDELKA 7. júla

Terchovská galéria umenia

KAMILA UČNÍKOVÁ: NÁVRATY

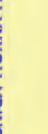
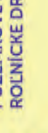
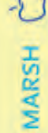
VÝSTAVA OBRAZOV

PODUJATIE JE VENOVANÉ SLÁVENIU
 JUBILEJNÉHO ROKA 2025

www.terchova.sk

www.terchova.fara.sk

www.cyrilometodskedni.sk

URBÁR TERCHOVÁ POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO
 POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO CINGELOV A ONDRUŠOV
 POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO RIEČNICA-HORNÁ TÍŽINA
 ROLNÍCKE DRUŽSTVO TERCHOVÁ

URBÁR TERCHOVÁ POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO
 POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO CINGELOV A ONDRUŠOV
 POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO RIEČNICA-HORNÁ TÍŽINA
 ROLNÍCKE DRUŽSTVO TERCHOVÁ

JÁNOŠÍKOVE DNI V TERCHOVEJ

STREDA 30. JÚL

11.00 h *Obecný úrad*

SIENĽ SLÁVY TERCHOVEJ

SLAVNOSŤ UDELOVANIA OCENENÍ

účinkujú: **LUDOVÁ HUDBA RYBÁROVCI**

garant: *Obecný úrad Terchová*

17.00 h *Obecný cintorín*

NEZABUDLI SME...

POLOŽENIE KVIETOV A HUDOBNA SPOMIENKA PRI HROBOCHOCH TERCHOVSKÝCH FOLKLORISTOV

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

20.30 h *Jánošovia (rodná osada Jurajta Jánošíka)*

KOLÍSKA JANOŠIKA

SLAVNOSŤ OTVORENIE FESTIVALU

účinkujú: **TERCHOVSKÁ MUZIKA PUPOV, DEVANY, MARIÁN ZAJAC,**

DUO KYSELI KRÁSTAKI & OHNOVÁ ŠUHAIŠOU + PREAMIETNUTIE FILMOVÉHO

DOKUMENTU, DRABZA HISTORICKEJ REPLIKY JANOŠIKOVHO VOJENSKÉHO PLÁŠŤA,

ZBOJNICKA VATRA S LUDOVOU HUDBOU TERCHOVÁ

scenár, réžia, moderovanie: *Peter Cabadač*

ŠTVRTOK 31. JÚL

10.00 h *Biely Potok č. d. 641*

PRVÝ SLOVENSKÝ DETSKÝ FILMOVÝ HEREC

ODHALENIE PAMÄTNEJ TABULE NA RODNOM DOME FILIPA DÁVIDKA

PRI PRÍLEŽITOSTI 40. VÝROČIA JEHO ÚMRTIA

účinkujú: **LUDOVÁ HUDBA BIELKOVCI, IVANA DOLEJŠÍ (VNUČKA FILIPA DÁVIDKA),**

PETER CABADAČ, RODINNÍ PRÍSLUŠNÍCI

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

11.00 h *Osada Holúbkoviá*

"VESELJE NA TERCHOFSKEM HUMNE U HOLUBKOF"

SPOMIENKA NA ARCHAICKU SVADBU

účinkujú: **ŤAŽKÁ MUZIKA, FOLKLÓRNÝ SÚBOR BLANCIAR, SESTRY OPÁLKOVÉ,**

JÁN MIHO, RUDOLF PATRNÁČIK

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

13.00 h *Chata pod Skalným mestom (Štefanová)*

VTEDEY PRED 90 ROKMI

STRETNIUTIE PRI OBJEKTE, KDE BOL V ROKU 1935 UBYTOVANÝ REALIZAČNÝ ŠTÁB,

KTORÝ NAKRŤUGAL KULTOVÝ FILM JANOŠIK

účinkujú: **TERCHOVSKÁ MUZIKA PIRKOŠOVCI**

scenár, réžia: *Peter Cabadač*

15.30 h *Mariánske námestie v Žiline*

"TO ŽILINSKÉ MESTO, MILÁ NEPOVEDZ TO..."

ŽIVA POZVÁNKA NA JANOŠIKOVE DNI

účinkujú: **OPRÁŠENÉ KRPEC**

garant: *Mesto Žilina*

16.00 h *Makovického dom v Žiline*

OTVÁRAJTE DVERE, NAŠIROKO VRÁTA

VERNISÁŽ VÝSTAVY VENOVANEJ TRADIČNEJ SVADBE

odborná spolupráca: *Považské múzeum Žilina, účinkujú: OPRÁŠENÉ KRPEC*

garant: *Krajské kultúrne stredisko Žilina*

17.30 – 19.15 h *RIC Terchovec*

VED JE TÁ TERCHOVÁ...

SOBOTA 2. AUGUST

10.00 h *Terchovské galéria umenia*

JÁN NOVOSIEDLIAK SĚNOGRAFIJA, GRAFIČKÝ DIZAJN

VERNISÁŽ VÝSTAVY LUBILUČEHO VŤVARNÍKA JANOŠIKOVÝCH DNI

účinkujú: **ŠTEFAN HUDEC PLASTIKY**

kurátor: *Peter Cabadač, hudobný hosť: NEBESKÁ MUZIKA*

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

11.30 – 13.00 h *RIC Terchovec*

ZAHRAJME SA NA SVADBU

PROGRAM DETSKÝCH FOLKLÓRNÝCH SÚBOROV ZO ŽILINSKEHO KRAJA

účinkujú: **DES OŠČADNÍČKA (NUSICE), DES ROVNANEC (VEĽKÉ ROVNÉ),**

LUDOVÁ HUDBA A SPEVÁČKY Z DEJAVORINA (ORAVSKÁ POLHORA),

DES BRIENCA PRI ZS KRPELANÝ & DĽH KONVALINKA PRI ŽUŠŤKAVUTKY)

moderátor: *Lucie Lengváč, scenár, réžia: Viliam Hradeľ*

garant: *Krajské kultúrne stredisko Žilina*

13.30 – 14.30 h *RIC Terchovec*

SKOLIČKA TANCA PRE DETI

Iskolici: *dejský folklórny súbor Chotárnik z Terchovej pod vedením Patrécie Hanuliakovej*

garant: *Krajské kultúrne stredisko Žilina, SZUS Akadémia muzika*

15.00 – 15.30 h *RIC Terchovec*

MSS LIDOVEC

WYSTUPENIE MUŽSKEJ SPEVÁCKEJ SKUPINY ZO SOLCIAN

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

15.50 – 17.30 h *RIC Terchovec*

SENIORI XIII. = FOLKLÓRNA RODINA

PROGRAM SENIORSKÝCH FOLKLÓRNÝCH SÚBOROV A SKUPÍN

účinkujú: **SENIOR KLUB DRUŽBA Z TREŇCINA,**

DETI Z FOLKLÓRNEHO SÚBORU DOLINA Z BRATISLAVY,

FOLKLÓRNÝ SÚBOR MAGURAK & DETSKÝ FOLKLÓRNÝ SÚBOR MAGURÁČIK

Z REZMARUKU, FOLKLÓRNE SKUPINY HAJČEK Z CHRENOVCA-BRUSNA,

TEPLANKA Z TREŇCIANSKEJ TEPEJ, VEŽERNICA Z TREŇCIANSKEJ TUŇNEJ,

MUZSKÁ SPEVÁČKA SKUPINA HNOJNANE Z MICHALOVIEC,

FOLKLÓRNÝ SÚBOR VAŽONAR-STARÁ ŠKOLA Z POPRADU

FOLKLÓRNE ZDRUŽENIE ZEMPLINCANSVOJINA Z MICHALOVIEC A DAJŠÍ

recitácia: *Ida Rapačovánmet, moderovanie, réžia: Alojz Spaček*

asistenti realizácie: *Nada Čermáková & vedúci súborov a skupín*

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

15.00 h *Kultúrny dom A. Hlinku*

KAROL PLICKA A SLOVENSKÁ RADOSŤ

SLAVNOSŤNÉ UVEDENIE NOVEHO DOKUMENTÁRNEHO FILMU

ZA OSOBNÉ ÚČASTI JEHO TVORCOV

účinkujú: *Peter Cabadač (námet, scenár), Milan Novotný (kamera, strih, réžia),*

Viliam Hradeľ (dramaturgia, sprievodné slovo)

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

17.30 – 18.00 h *RIC Terchovec*

JAKO FUJAROČKA MUMLE

20. VÝROČIE ZÁPISU PRVKU FUJARA A JEJ HUDBA DO UNESOO

účinkujú: **KAROL KOČIK, ONDREJ SELECKÝ, ROMAN BIENIK**

hovorové slovo a recitácia: *Josef Simonovič, réžia: Roman Bienik*

garant: *Miestne kultúrne stredisko Terchová*

18.00 – 19.00 h *RIC Terchovec*

FS USMEV

BOLI SPOJENÉ S TERCHOVOU
V živom vysielať Slovenského rozhlasu (Rádio Regina)
účinkujú: **CIMBALOVÁ, MUZIKA VALAŠSKÉHO SÚBORU KAŠAVA ZO ŽILINA (ČESKO),**
FUJARISTI KAROL KOČIK Z OČOVEJ, ONDREJ SELECKÝ Z HROCHOTE,
LUDOVÉ HUDBY RYBAROVCI, TEMPO ZENEKER (WAĐARSKO),
MARTIN REPAN & REPANOVSÁ MUZIKA, ŤAŽKÁ MUZIKA
konferenciarka: Gabriela Tomejková, scenár, režia: Juraj Hamar
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

PIATOK 1. AUGUST

10.00 h pri rozhladni Terchovské srdce
(na Oblaze, kde stála v roku 1935 filmová stábnica)
JANOŠÍK JE SLOBODA A SLOBODA JE VEČNÁ!
SPRISŤUPENIE INFORMACNEHO PANELA PRÍPRILIEŽNOSTI 90. VÝROČIA
NAKRÚTENIA KULTOVÉHO FILMU JANOŠÍK
účinkujú: **ŤAŽKÁ MUZIKA, PETER ČABADA**
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

14.00 h – 15.00 h RIC Terchovce
HELIGONKÁRI ZUS BELÁ – NIŽNÉ KAMENCE
LINDA ROMANČIKOVÁ (HELIGONKA)
LUDOVÁ HUDBA FRANTIŠKA JAROŠA
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

15.00 h Kultúrny dom A. Hlinku
JANOŠÍK (1935)
PREMETNUTE FILMU PRI PRÍLEŽNOSTI 90. VÝROČIA JEHO NAKRÚTENIA. REŽIA: MARTIN FRIC
vstupné slob. Peter Čabada
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

15.00 h – 16.30 h RIC Terchovce
„POD ROZSUTCOM ŽIJEM, ČISTŤ VODU PIJEM“
VYSTUPENIA DETSKÝCH FOLKLORNÝCH SÚBOROV A SKUPIN Z TERCHOVEJ A OKOLIA
účinkujú: **HELIGONKÁRI ZUS BELÁ – NIŽNÉ KAMENCE,**
HELIGONKÁRI SZUS AKADÉMIA MUZIKA, TERCHOVSKÉ MUZIKY DIROŠOVCI,
HOLUBKOVCI GREČUŠOVSKÁ MUZIKA, UN-ESKO-UNIVERZÁLNY ETNOSLÁČIKOVÝ
+KOLEKTÍV, DETSKÉ FOLKLORNE SÚBORY ZAZRIVČEK A CHOTÁNIK
moderátor: Michal Vojtek, scenár, režia: Patrícia Hanuliaková
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

16.30 – 17.30 h RIC Terchovce
DEVANY, ZBOIBAND
garant: Vladimír Moravčík

17.30 – 19.00 h RIC Terchovce
„VEĎ SI ZASPIEVAJME VŠETCI JEDNU PIESEŇ...“
VYSTUPENIE SLOVENSKEJ FOLKLORNÝCH SÚBOROV A SKUPIN
účinkujú: **HELIGONKÁRI JARAY IELINKOVEJ,**
FOLKLORNY SÚBOR BLANCIAR ZO ŽILINY, FČIEK NIŠŤ
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

20.30 h Amfiteáter Nad bôrami
ČIŽHORA, ČI ZDOLA...
MEDZINÁRODNÝ GALAPROGRAM
účinkujú: **SLÁČIKÁRI SZUS AKADÉMIA MUZIKA, TOPOLI (RUTĤARSKO),**
ČRNA GORA (ČIERNÁ HORA), BAŠČARŠIJA (BOŠNA A HERCEGOVINA),
FOLKLORNY SÚBOR HORNÁ Z KOŠÍC
moderátor: Roman Bomboš, scenár, režia: Vladimír Moravčík v spolupráci s CIOFF

23.30 – 03.00 h RIC Terchovce
NOC PRI MUZIKE
ČRNA GORA, FČIEK NIŠŤ
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

20.30 – 23.00 h Amfiteáter Nad bôrami
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová
„KED SME NA VESELI, ROZVESELUJEME SA...“
TERCHOVSKÝ GALAPROGRAM
účinkujú: **RODÁCI Z TERCHOVEJ, TERCHOVSKÉ MUZIKY Z DOBNIAKOV, SOKOLIE,**
PUPOV, ŤAŽKÁ MUZIKA, NEBESKÁ MUZIKA & KAMARATI, SESTRY OPÁLKOVÉ,
+ FOLKLORNE SÚBORY CHOTAR, ROZSUTEK
konferenciarka: Michaela Pastoriková, režia: Vincent Kriškoča
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

23.30 – 03.00 h RIC Terchovce
NOC S TERCHOVSKOU MUZIKOU
TM Z DOBNIAKOV & LH PARTA ZO STREČNA
garant: Ivan Paška

NEDEĽA 3. AUGUST
8.30 h Kostol sv. Cyrila a Metoda
SVÄTÁ OMŠA
ZA NOSITEĽOV LUDOVÝCH TRADÍCIÍ
SPOJENIA S OBNOVENÍM MANŽELSKÝCH SLUBOV
celebrujú: **VDP, JÁN SMOLKA**, hra na organe: **EVA HALASOVÁ**
účinkujú: **CHORUS & SPOJENÉ MUZIKY TERCHOVSKÉ**
garant: Rudolf Patrnčík, Marián Zajac

10.00 h Areál pred obecným úradom
„A VERU POŠIBAJ KONÍČKA VE VOZE!“
56. KONSKY VOZOVÝ SPRIEVOD
scenár, režia: Ján Mího, asistent realizácie: Jaroslav Lysčan

11.00 – 12.30 h Amfiteáter Nad bôrami
FS ROZUTEK „60“
REPREZENTAČNÝ PROGRAM „BILIUJUCEHO SÚBORU ZO ŽILINY“
účinkujú: **BÝVALÍ MUZIKANTI FS ROZSUTEK Z TERCHOVEJ, FS ROZSUTEK**
garant: Krajské kultúrne stredisko Žilina

12.45 h Amfiteáter Nad bôrami
„KONÍČEK SIVASTÝ, PRENEŠ MA CEZ MOSTY...“
PREDSTAVOVANIE FURMANOVA MÚZIK: FINALE 88. JANOŠÍKOVÝCH DNI
konferenciarka: Olga Esárniková, scenár, režia: Ján Mího

SPRIEVODNÉ PROGRAMY
ŠTVRTOK 31. júli 17.00 – 19.00 h Mariánske nám. v Žiline
BAŠČARŠIJA – ČRNA GORA – TOPOLI
VYSTUPENIE ZAHRANIČNÝCH HOSTÍ JANOŠÍKOVÝCH DNI
garant: Mesto Žilina

30. júli – 3. august areál pred RIC Terchovce
PLAGÁTY JANOŠÍKOVÝCH DNI
PANELOVÁ VYSTAVA
garant: Miestne kultúrne stredisko Terchová

1. – 2. august pod sochou Juraja Jánošíka
PREZENTÁCIA LUDOVÝCH REMESIEL
VYSTUPENIA SÓLISTOV, LUDOVÝCH HUDBIE A FOLKLORNÝCH SKUPIN
garant: Krajské kultúrne stredisko Žilina

SOBOTA 2. august 9.00 – 17.00 h Vysunutá expozícia
Považského múzea v Terchovej
ZBOJNÍCKYM CHODNÍČKOM
garant: Považské múzeum Žilina

30. 7. – 3. 8. 2025

GENERÁLNY PARTNER HĽAVNÍ MEDIÁLNI PARTNERI PARTNERI TV PREHODU

Tlačová správa

Chystaný 63. ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej sa uskutoční v dňoch **30. júla až 3. augusta 2025**. Hlavným organizátorom podujatia je OBEC TERCHOVÁ v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom – Krajským kultúrnym stredisko Žilina, Ministerstvom cestovného ruchu a športu SR, organizáciou Slovakia Travel, CIOFF (Medzinárodná rada organizátorov folklórnych festivalov a ľudového umenia) a ďalšími partnermi. Z verejných zdrojov akciu podporil Fond na podporu umenia. Tento populárny a divácky vyhľadávaný festival má už tridsaťštyri rokov medzinárodný charakter, pričom za ten čas sa na ňom predstavilo niekoľko desiatok tisíc účinkujúcich z vyše 30 krajín sveta. Ako jedna z mála veľkých kultúrnych akcií na Slovensku sa Jánošíkove dni konali aj počas dvoch rokov trvajúcej covidovej pandémie.

Kľúčovým slovom festivalu je v tomto roku termín **SVADBA** (s podtitulom *Päť dní na veselí*). Organizátori pripravili mimoriadne bohatý, hodnotný program, ktorý slávnostne odštartuje v stredu 30. júla večer v rodnej osade Juraja Jánošíka. Popri hudbe, speve, recitácii a premietaní nebude chýbať ani draženie repliky Jánošíkovho vojenského pláštá, ohňová šou či zbojnícka vatra. Dôstojne zarezonuje **aj 20. výročie zápisu prvku Fajara a jej hudba do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO**.

Jednotlivé festivalové dni vyplnia popri dominantných

folklórnych programoch interesantné výstavy (*Svadba, Ján Novosedliak – jubilujúci výtvarník festivalu, Štefan Hudec – plastiky, Jánošíkove dni na plagátoch*), prezentácie ľudových remesiel, tvorivé dielne, škola tanca, koncerty world music, nočné hranie, premietanie filmov, multimedálne projekty a iné sprievodné aktivity. Zvlášť treba spomenúť umiestnenie pamätných tabúl na objekty spojené s významnými osobnosťami a udalosťami, ako i sprístupnenie interaktívneho panela na Oblaze v tesnej blízkosti rozhľadne Terchovské srdce pri príležitosti **90. výročia nakrútenia kultového filmu Jánošík v hlavnej úlohe s Paľom Bielikom**.

Dlhodobu stabilnú miesto majú v rámci festivalovej dramaturgie samostatné detské programové bloky, respektíve program seniorských telies z celého Slovenska. Neodmysliteľnou zložkou záverečného dňa býva divácky atraktívny **konský vozový sprievod** – s hrdými krojovanými furmanmi a hrajúcimi muzikantmi vo vozoch. Ako je všeobecne známe, ide o erbový program Jánošíkových dní organizovaný od roku 1968. Veľkú pozornosť púta tiež nedeľná svätá omša za nositeľov ľudových tradícií (za aktívnej účasti krojovaných muzikantov a spevákov z domova i zo sveta).

Piatkový medzinárodný galaprogram v amfiteátri Nad bôrami (1. august, 20.30 h) bude atraktívnu formou reflektovať kľúčové slovo festivalu. Svadba je symbolom spájania – nielen partnerov, rodín a komunít, ale i spájania spoločného harmonického výskytu rôznych ľudových, náboženských a sociálnych

prejavov v rámci svadobných zvykov. Bezpochyby nezabudnuteľné zážitky a iskrivú atmosféru tradične sľubuje **sobotný terchovský galavečer** (2. august, 20.30 h). Folklórny výkvet Jánošíkovho kraja opätovne, v celej kráse a majestátnosti, oslávi terchovskú muziku zapísanú už dvanásť rokov v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Záverečné „slovo“ bude, samozrejme, opätovne patriť monumentálnemu Terchovskému symfonickému orchestru a zboru.

Šesťdesiate tretie pokračovanie festivalu vyvrcholí v **nedeľu 3. augusta** v amfiteátri **Nad bôrami** vystúpením **jubilujúceho 60-ročného folklórneho súboru Rozsutec** (11.00 h) a originálnym **predstavovaním furmanov a muzík** z konského vozového sprievodu (12.45 h).

INFOSERVIS

Počas piatich dní trvania 63. ročníka Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej sa na desiatich pódiiach (*amfiteáter Nad bôrami, areál pod sochou Juraja Jánošíka, Relaxačno-informačné centrum Terchovec, Kultúrny dom A. Hlinku, Terchovská galéria umenia, osada Jánošovia, areál pred obecným úradom, Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda v Terchovej, Krajské kultúrne stredisko – Makovického dom, Mariánske námestie v Žiline*) predstaví v rámci 35 programových blokov takmer 1 650 účinkujúcich zo siedmich krajín (Slovensko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česko, Čierna Hora, Maďarsko, Poľsko).

Organizátori prosia divákov, ktorí prídu na programy

do amfiteátra Nad bôrami, aby za daždivého počasia nepoužívali dáždňiky, ale pršíplášte.

VSTUPENKY

Jednodňová vstupenka, streda 30. júl (osada Jánošovia): 10 eur

Jednodňová vstupenka, štvrtok 31. júl: 10 eur

Jednodňová vstupenka, piatok 1. august: 30 eur / zľavnený lístok: 22 eur/ (platí pre spoplatnené programy v RIC a amfiteátri v piatok)

Jednodňová vstupenka, sobota 2. august: 30 eur / zľavnený lístok: 22 eur/ (platí pre spoplatnené programy v RIC a amfiteátri v sobotu)

Jednodňová vstupenka, nedeľa 3. august: 20 eur / zľavnený lístok: 10 eur/ (platí pre spoplatnené programy v amfiteátri v nedeľu/

Permanentka: 45 eur /v predpredaji/; 50 eur /na mieste/ (platí pre všetky spoplatnené programy v RIC a amfiteátri počas všetkých dní)

Vstup zdarma: deti do 140 cm

Zľavnený lístok „Z“: na programy 1. – 3. augusta sa vzťahuje na dôchodcov (ročník narodenia 1962 a starší) a ZŤP s preukazom (vozičkárom so sprievodom)

Voľný vstup: do RIC Terchovce na programy Noc pri muzike (1. 8.) a Noc s terchovskou muzikou (2. 8.) majú voľný vstup osoby s platnou vstupenkou na ktorýkoľvek program z ktoréhokoľvek festivalového dňa + držiteľia permanentiek

Voľný vstup: programy pod sochou Juraja Jánošika, v Kultúrnom dome Andreja Hlinku a Terchovskej galérii umenia

Vstupné na jednotlivé programy nebude aplikované

Spôsob predaja vstupeniek

predaj cez www.predpredaj.sk
predaj na mieste zabezpečený personálom www.predpredaj.sk

UBYTOVANIE

Pre menej náročných návštevníkov bude pod sochou Juraja Jánošika vytvorený priestor na stanovanie

DOPRAVA

Počas Jánošikových dní, presnejšie od 1. do 3. augusta 2025, bude na ceste č. II/583 v obci Terchová: – od piatka 1. 8. 16.00 h do nedele 3. 8. 18.00 h určené prenosné dopravné značenie obmedzujúce tranzit cez obec

Obmedzenie dopravy nebude platiť pre účastníkov festivalu, linkové autobusy SAD, vozidlá zásobovania a vozidlá s právom prednostnej jazdy. Tranzitujúci vodiči majú možnosť obchádzky Terchovej odklonom dopravy, ktorý bude vyznačený dopravnými značkami. Na parkovanie vozidiel účastníkov festivalu budú vyčlenené záchytné parkoviská, krajnice miestnych komunikácií v obci a označené verejné priestranstvá. Plynulosť dopravy bude na exponovaných miestach v obci zabezpečená aj prostredníctvom regulovania dopravy organizátormi podujatia v spolupráci s Policajným zborom SR.

KONTAKTY

Informácie o programe
tel. 041 569 51 29, 0911 924 189,
0903 924 189, 0903 454 233,
mks@terchova.sk

Technicko-organizačné
zabezpečenie
tel. 0903 528 113

Obecný úrad Terchová
tel. 041 569 51 38,
terchova@terchova.sk

Miestne kultúrne stredisko
tel. 0911 924 189, 041 569 51 29,
mks@terchova.sk

Štátna polícia
tel. 158

Lekárska pohotovostná služba
tel. 155

www.janosikovedni.sk
www.terchova.sk
www.facebook.com/JanosikoveDni

Peter Cabadaj

šéfdramaturg Jánošikových dní
FOTOARCHÍV MKS Terchová

Nevesta Karolína Micháľková, rod. Poleťová, a ženich František Micháľek (prvá polovica 50. rokov 20. storočia)

Návraty výtvárníčky Kamily Učnickovej

V nedeľu 25. 5. 2025 sme boli svedkami slávnostného otvorenia výstavy Kamily Učnickovej, rodenej Cabadajovej, Návraty. Ako uviedla na vernisáži samotná výtvárníčka, ktorá sa hrdo hlási k rodnému Jánošíkovmu kraju, zrealizovaná expozícia v Terchovskej galérii umenia predstavuje splnenie jej veľkého sna. Výstava potrvá do 7. júla a vrelo ju odporúčame do vašej pozornosti. Nasledujúci text pochádza z katalógu výstavy, ktorá má charakter reprezentatívneho autorského výberu z bohatého maliarskeho diela Kamily Učnickovej (žije v Skalici).

Nestáva sa to často, ale keď onen magický moment príde, čas a priestor prestávajú byť dôležitými veličinami. Mysleť sa maximálne zaostruje na výtvornú myšlienku, oko a ruka sledujú len jeden cieľ – tvoriť. Strhujúco a nástojčivo, až sa vnemy dostávajú do tranzu pohybujúceho sa na hrane reality, imaginácie, snov a túžob. V takýchto chvíľach sa z labyrintov autorovho vnútra vynárajú aj NÁVRATY. Empatický umelec podvedome cíti rozmanité súvislosti, spojitosti, väzby, vzťahy, ale i odtlačky vzniku, existencie a zániku, dotvárané silou ľudskej a tvorivej energie. Myslím, že to platí aj v prípade maliarky a keramikárky Kamily Učnickovej, rodenej Cabadajovej.

Narodila sa v Belej, od troch rokov žije v Skalici. Každé prázdniny, do svojich 15 rokov, pokiaľ žili starí rodičia, chodievala do Zlieňa a Belej. K tomuto kraju (príbuzných má aj v Terchovej) prechováva vrúcny vzťah, čom bol hlavný impulz k myšlienke uskutočniť pri príležitosti jej životného jubilea výstavu v Terchovskej galérii umenia. Maľovaniu sa venuje od detstva, časom absolvovala rôzne štúdiá, vzdelávacie a odborné semináre či workshopy, je členkou (od roku 2024 podpredsedníčkou) Klubu výtvárnikov v Skalici. Vedno s ďalšími členmi uvedeného klubu

Kamila Učnicková s manželom na vernisáži v TGU

sa Kamila Učnicková zúčastnila na viacerých kolektívnych expozíciách doma aj v zahraničí. Niekoľko ocenení a čestných uznaní získala v rámci celonárodnej súťaže neprofesionálnych umelcov Výtvorné spektrum. Ako sama priznáva, najradšej pracuje so špachtľou, akrylom a suchým pastelom.

„Milujem farby – moje obrazy sú plné farieb. Inšpiráciou k tvorbe je mi všetko okolo: ľudia, prostredie, zážitky... Všetko, čo zaujme moju pozornosť, čo ma prinúti zastaviť sa, rozhliadnuť, postáť a zamyslieť sa. Najobľúbenejšou a najmilšou témou je v rámci mojej tvorby príroda (voda, stromy, kvety). Tíhly žijú svedkovia, bez ktorých by život neexistoval. Nenároční a málo docenení. Voda, ktorá plynie tak ako čas. Nezastaví sa, stále si tečie ďalej – odnesie staré, prinesie nové. Kvety, stromy, ktoré nám vyrábajú kyslík; ani si neuvedomujeme, aké sú pre nás dôležité. Ja im vo svojej tvorbe prejavujem vlastný obdiv a vďačnosť – či už je to formou realistického zobrazenia, alebo abstrakciou. Čoraz viac sa venujem abstraktnému zobrazeniu danej témy. Abstrakcia mi dáva možnosť vyjadriť svoje emócie, pocity, neobmedzuje ma farebne ani tvarovo. Je to hra, ktorú milujem... Vzhľadom na časovú náročnosť sa menej ako by som chcela, avšak s rovnakým zápalom, venujem tvorbe keramiky. Tvorím rukami, spracovať hruď hliny, dotýkať sa jej prstami a zhmotniť svoje predstavy, myšlienky, vytvoriť objekty – je úžasné. Dúfam, že sa mi podarí v budúcnosti venovať tvorbe keramiky viac času“ (Kamila Učnicková).

Kráčame po zemi vytvorenej dejmi, príbehmi, snami, túžbami a najmä činnosťou predošlých generácií. Hlavne pre to v nás krajina vyvoláva toľko rozmanitých asociácií a myšlienok – v očiach úžas a v srdci pokoru. I napriek uponáhlanému modernému veku je človek stále bytostne spojený s hlinou. Nedokáže sa s ňou rozlúčiť, lebo z hliny sme a do nej aj pôjdeme...

Pod repracovanými maliarskymi postupmi a kompozíciami Kamily Učnickovej sa zreteľne podpisuje silný myšlienkový kontext, v ktorom sa umelkyňa vždy slobodne pohybovala a pohybuje, ktorý programovo rozvíja a v ktorého súradniciach vytrvalo hľadá a nachádza nevyčerpatelne inšpiračné zdroje. Ide o kontext bytostnej zviazanosti s mikrokozmosom vlastného života, pričom autorkin maliarsky svet sa rokmi pôsobivo mení na veličinu, v mene ktorej citlivo prehľbuje princípy vlastnej tvorby smerujúcej od pocitu, vnemu či javu k podstate – a naopak. V naznačenom ohľade a úsilí jej nenahraditeľnú „službu“ zabezpečuje a poskytuje zobrazený motív. Na druhej strane však treba jedným dychom zdôrazniť, že vo výtvarno-estetickom programe Kamily Učnickovej nikdy nechýbala túžba vyskúšať si nosnosť farby a jej vzťah k tvaru či línii. Správa o vnútornom, intímnom, individuálnom svete je na prezentovaných autorkiných opusoch zároveň aj nadčasovou správou o živote videnom a prežitom optikou vysokého stupňa citovej zaujatosti.

Vo farebnom riešení dominantných Učnickovej motívov prevládajú veľké plochy čistých, žiarivých tónov základných a komplementárnych farieb. Zostava a štruktúra použitých farieb je namiešaná precízne i celistvo, akoby navonok bez priamej súvislosti a zreteľnej konfrontácie s optickou realitou. Možno to povedať aj inak: v prípade NÁVRATOV Kamily Učnickovej výtvarná (estetická) krása spočíva v neakcentovaní zbytočných efektov a lacnej exhibície ťažkých kalibrov. Hoci si autorka ponecháva slobodu pri voľbe farebnej škály, nevládne

Z tvorby

s farbou ľubovoľne, lebo si stále a permanentne udržiava silnú väzbu k východiskovému motívu (metamorfózy prírody, kvety, stromy...). Tu niekde pramení atraktívnosť a životnosť jej maľby, ktorú možno pokojne nazvať vábivým farebným koncertom založeným na osobitnej, prepracovanej rukopisnej štruktúre svojich výtvarných diel.

Peter Cabadaj
FOTO František Mucha

Zasvätili sme sa Panne Márii

Terchovci v dňoch 4. až 9. júna 2025 cestovali do talianskeho pútnického miesta Schio, aby sa zasvätili Panne Márii – Kráľovnej lásky a jej Nepoškvrnenému Srdcu. Na tomto mieste sa v kostolíku z 9. storočia zjavovala miestnemu kostolníkovi Panna Mária od roku 1985 do roku 2004.

Celý štvordňový program bol veľmi bohatý na svedectvá a prednášky. Samotné zasvätenie pri svätej omši zanechalo v srdciach Terčovcov hlboké pohladenie od Panny Márie. Všetci sme boli na tomto mieste prvýkrát a, myslím, že nie posledný. Po ceste do Schia sme ešte navštívili miesto Madona della Corona – Svätýňa Panny Márie Sedembolestnej –, ukryté srdci skál Baldo.

Celodenný program bol spojený aj s návštevou kostola v Schiu, kde je uložené telo sv. Bakhity, prvej svätice z afrického kontinentu, a fakultatívnymi výletmi do Monte di Berico pri Vicenze, kde je Národná svätýňa Panny Márie. Boli sme tiež v Montichiari – Rosa Mystika, kde Panna Mária posvätila zázračný prameň, v ktorom sme sa všetci schladili, lebo sa tam prechádza vo vode siahajúcej po členky.

Navštívili sme úžasné miesta a posilnení duchovne, ako jedna rodina, sme sa šťastne vrátili naplnení láskou od Panny Márie.

Ján Ďurko

Nepoškvrnené srdce Panny Márie v terčovskom chráme

Vladimír Kuzma

fotograf, rezbár

(17. 4. 1934 v Terchovej)

Od konca roka 2005 uverejňujeme na stránkach obecných novín stručné medailóny výrazných postáv Terchovej. Pri ich publikovaní uplatňujeme princíp časového hľadiska – od 17. storočia dodnes. Sto piatou osobnosťou v rámci nášho dlhodobého cyklu je Vladimír Kuzma.

Zažil prvú aj druhú Česko-Slovenskú republiku, Slovenský štát, vojnu, éru socializmu, pád totalitného režimu, vznik demokratickej Slovenskej republiky, prelom tisícročí... Aktuálne patrí k „posledným mohykánom“, ktorí v prvých povojnových deceniách oduševnili kládli základy spoločenského, kultúrneho a športového života vo svojej rodnej obci. Deväťdesiatjedenročný Vladimír Kuzma je zároveň jedným z najstarších obyvateľov Terchovej.

Na tento svet prišiel do rodiny Adama Kuzmu, ktorý bol chýrnym stolárom, a matky Žofie, rodenej Synákovovej. Mal päť sestier a jedného brata. Základnú školu navštevoval v Terchovej, po jej vychození sa učil za elektrikára. Postupom času robil údržbára vo viacerých okolitých chatách, reštauráciách a jedálňach, isté obdobie bol stolárom v Mestskom stavebnom podniku v Žiline. Zhruba tridsať rokov pôsobil ako školník v Základnej škole Terchová – ústredie; súčasne aj premietal v miestnom kine Jánošík. S manželkou Štefániou, ktorá už nežije, vychovali syna Vladimíra Kuzmu mladšieho.

Obec Terchová mala šťastie, že v rôznych časových etapách tu žili zaničení fotografi, ktorí systematicky dokumentovali jej vývoj a premeny, čarokrásnu prírodu, osobnosti, zvyky, ľudové tradície, folklór, spoločenské, duchovné, kultúrne, športové a iné dianie. Do tejto kategórie tvorcov môžeme plným právom zaradiť aj Vladimíra Kuzmu, ktorý fotografickou činnosťou kontinuálne nadviazal na svojich predchodcov Karola Skřípského, Milana Šaradina, Eugena Weinerja a Mira Križa. Ide o mimoriadne cenné vizuálne svedectvo reflektujúce širokospektrálny život v kraji Jánošíka v istom dobovom kontexte a časopriestore.

Vari ani netreba zdôrazňovať, že kľúčový význam z pohľadu života ľudí v horských oblastiach Slovenska malo drevo. Jeho hojnosť a materiálové vlastnosti (ľahká opracovateľnosť, trvanlivosť, pevnosť) boli impulzom k tomu, aby ľudia drevo využívali aj na zhotovovanie predmetov bežnej spotreby. Dodnes sa zachovali drevorezby súvisiace s charakteristickým zamestnaním Terchovcov – pastierstvom a salašníctvom. Mnohé súčasť bačovského riadu, najmä

varechy, črpáky, formy na syrové figúrky a oštiepky, patria medzi klenoty ľudového umenia. Popri tejto línii je vo figurálnej tvorbe azda všetkých terchovských rezbárov nezapustiteľne prítomná jánošíkovská tematika. Diela, ktoré ju odrážajú, predstavujú významnú časť zbierkových fondov celoštátnych alebo regionálnych galérií a múzeí. Všetko uvedené súvisí aj s rezbárskou činnosťou Vladimíra Kuzmu. Hlboký vzťah k drevu zdedil po svojom otcovi a vedno s inými terchovskými tvorcami rozvinul bohatú tradíciu ľudového umenia v Jánošíkovom kraji (rezbári Vincent Michálek, Štefan Hanuliak, Viliam Meško, Miroslav Dávidík, Adam Vallo, Ján Hanuliak-Piliar, Ondrej Štefko a ďalší).

Osobitnou kapitolou biografie Vladimíra Kuzma sú jeho priateľstvá a spolupráca s učiteľmi, umelcami, osvetovými či kultúrnymi činníkmi – napríklad so zakladateľmi a organizátormi prvých ročníkov dnešného veľkého medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni (Miro Križo, Vladimír Maruna, Jozef Sermek, Miroslav Staňo). Vedno s nimi a ďalšími Terchovcami ako komparzistami účinkoval v dvojdielnom farebnom veľkofilme Jánošík ikonického režiséra Paľa Bielika (1962–1963). Filmový a televízny kameraman a režisér Vladimír (Vlado) Ondruš nejednen raz využil blízkeho kamaráta Vladimíra Kuzmu vo svojich dokumentárnych snímkach nakrúcaných v rodnej Terchovej.

V spomienkach každej generácie jestvujú chvíle, ku ktorým sa vždy rada vracia. Betónovo zaslužené medzi ne patria aj reminiscencie na filmy našej mladosti, keď sme v šere kinosál či pod hviezdňom nebom letných amfiteátrov prežívali osudy svojich hrdinov strieborného plátna. Bolo by v tejto súvislosti krajne nespravodlivé obísť voľakedajšie kino Jánošík, ktoré zohralo v živote mnohých Terchovcov dôležitú rolu. Pisateľa tohto medailónu mierou vrchovatou pripútalo k filmovému kumštu, jeho magickým vplyvom a účinkom. Hovorím o filmoch, ktoré oživujú spomienky, dokážu zhmotniť pocit, vôňu, predstavu, imagináciu a transformovať to ďalej. Keď už spomínam kino Jánošík, jedným dychom musím uviesť i meno Vladimíra Kuzmu, ktorý bol s ním ako premietač dlhodobo neodmysliteľne spojený. Aj vďaka tomu ostal trvale prítomný v mojich bohatých reminiscenciách, ktoré sú viazané na mladé letá prežité v rodnej Terchovej a jej kine.

Literatúra: Peter Cabadaj. Sedem divov Terchovej. Obec Terchová, 2021, s. 89; Peter Cabadaj. Terchovská muzika: Desať rokov zapísaná v UNESCO. Obec Terchová, 2023, s. 119; Životopis Vladimíra Kuzmu (Rukopis, 2025).

Peter Cabadaj
FOTOARCHÍV Vladimír Kuzma

Svätá omša

Turistická útulňa Jezofčie

Na sviatok Zoslania Ducha Svätého, ktorý pripadol na nedeľu 8. júna 2025, bola pri svätej omši posvätená nová turistická útulňa v odľahlom, ale malebnom prostredí Terchovej – na Jezofčí. Napriek daždivému počasiu sa posvätenia zúčastnilo približne 70 ľudí vrátane pekného počtu detí, ktorí vytvorili v lone prírody úžasné spoločenstvo. Čo všetko tomuto dňu predchádzalo, uvádzam v nasledujúcich riadkoch.

Národné lesnícke centrum Zvolen usporadúva jedenkrát ročne vo Vysokých Tatrách lesnícko-drevárske kongresy, na ktorých sa ako predseda pozemkového spoločenstva zúčastňujem sporadicky aj ja. Na jednom takomto kongrese som sa dozvedel o výzve Pôdohospodárskej platobnej agentúry, že z Programu rozvoja vidieka na zlepšenie

Na sviatok Zoslania Ducha Svätého zoslo alebo aj dážď

turistickej, náučnej a občianskej infraštruktúry na lesných pozemkoch je možné čerpať dotáciu na výstavbu turistickej útulne. Informácia ma natoľko zaujala, že som ju predložil výboru a valnému zhromaždeniu nášho pozemkového spoločenstva a po schválení som mohol začať vybavovať všetky potrebné žiadosti o stanoviská príslušných štátnych orgánov, geometrický plán, vyňatie pozemku z lesného celku, projekty. Bolo toho veru dosť a od podania žiadosti o poskytnutie dotácie cez schválenie po prevzatie útulne od zhotoviteľa uplynuli tri roky. Teší nás, že sa budeme mať kde schovať pred zimou, búrkou, zlým počasím, a že útulňa poslúži pocestným, turistom a horským cyklistom.

Útulňu nám postavila firma MARUNA STAV, s. r. o., ktorá vyhrala verejné obstarávanie a zodpovedne, načas a kvalitne zrealizovala všetky práce na projekte. K turistickej útulni patrí aj prístrešok s ohniskom a striedka na studničke. Po výstavbe sme ešte urobili odvodnenie okolia útulne, opravili zväžnicu z Jezofčie až po kríž na Kováčke.

Ďakujem všetkým, ktorí sa na tomto projekte podieľali vrátane členov výboru PS Vallovskej a ich rodinných príslušníkov, ktorí mi tiež pomáhali. Ďakujem pánovi farárovi, kaplánovi, pani organistke, spevákom i všetkým účastníkom omše s vysvätením, ktorí aj napriek dažďu, blatu a chladu prispeli k dôstojnej atmosfére v prírodnom chráme.

Teším sa a verím, že nám všetkým bude táto útulňa slúžiť veľmi dlho.

Text a foto Vincent Synák

predseda Pozemkového spoločenstva Vallovskej Terchovej

Workshop Terchová – srdce folklóru

FoTOP fotoklub Topoľčianky v spolupráci s KOS v Nitre organizoval jedinečný workshop s názvom **Terchová – srdce folklóru**, ktorý sa uskutočnil 30. mája až 1. júna 2025 v Terchovej pod vedením skúseného lektora Pavla Čepčeka. Účastníci sa ponorili do autentickej atmosféry regiónu, kde sa stretáva zvuk hudobných nástrojov, spev a tradície s nádhernou prírodou.

Cieľom workshopu alebo malej školy fotografovania bolo zachytenie momentov, tradičných krojov a hudobníkov z Terchovej v autentickom prostredí, sprostredkovať emócie a krásu ľudí z Terchovej.

Pavol Čepček spolu s ďalšími šiestimi účastníkmi workshopu s fotoaparátmi v ruke zachytával autentické vystúpenia folklórnych súborov od najmenších Terchovčanov až po staršie generácie, ktorí svojím nasadením uchovávajú hodnoty minulosti. Chýbať nemohli ani heligónky, harmoniky, violy, husle a hlavne zvučné terchovské hlasy. Celým dňom sa niesla srdečná nálada, ktorá je Terchovčanom vlastná. Malebné prostredie u Marunov zabezpečilo na fotkách nielen tradičné drevenice, ale i drevenú zvoničku a tiež výhľady na okolité kopce a lúky, vďaka ktorým sme mohli zachytiť krásu a tradície tohto kraja cez objektív.

Hoci nám počasie v piatok neprialo, predsa len sme si s našou sprievodkyňou a organizátorkou Mgr. Patríciovou Hanuliakovou obzreli terén a dohodli sa, že fotografovanie bude pri zvonici v osade Marunovia. To, čo sme zmeškali v piatok, nám sobota vynahradiť mnohonásobne. Pekné počasie, krásna príroda a mnoho účastníkov tohto workshopu boli nádhernou ukážkou terchovskej srdečnosti. Hra a spev sa niesli široko ďaleko, slnko pražilo, takže večer sme všetci šťastní, zhorení ako fakle, skonštatovali, že celé podujatie splnilo svoj

účel, spoznali sme mnoho nových priateľov a terchovská hudba nám znela v ušiach ešte dlho do noci.

No a nedeľa bola krásnym ukončením tohto podujatia. V podaní štvorice spevákov sme si vypočuli nádherný spev za sprievodu heligónky a týmto sme sa s Terchovou rozlúčili so želaním, že sa sem chceme vrátiť s fotografiami, z workshopu urobiť výstavu snímok a tým ukázať domácim, ako sme ich videli a vidíme cez hľadáčky našich fotoaparátov. Možno i táto výstava a workshop aspoň trochu prispesú k uchovávaniu terchovských tradícií a ich zviditeľneniu. A možno sa tým trochu potvrdí aj motto lektora workshopu Paľa Čepčeka: „Kde niet fotografie, niet histórie.“

Naše poďakovanie patrí Rudolfovi Patrnciakovi, s ktorým je perfektná spolupráca, Mgr. Patrícii Hanuliakovej a deťom, mládeži, rodičom, skrátka všetkým, ktorí prišli a podporili toto podujatie.

Tatiana Orolínová, Paľo Čepček
FOTO Paľo Čepček

Ťažká muzika v Južnej Kórei

Koncom mája 2025 absolvovala Ťažká muzika pobyt v Južnej Kórei, v rámci ktorého vystúpila aj na Valnom zhromaždení Medzinárodnej siete spolupráce miest a obcí v oblasti nehmotného kultúrneho dedičstva (ICCN). V tejto súvislosti zverejňujeme dva krátke texty. Prvý je reakciou na koncert terchovských muzikantov na pôde Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Soule, druhý text reflektuje ich vystúpenia v rámci Valného zhromaždenia ICCN.

Mali sme tú česť hostiť koncert slovenskej skupiny Ťažká muzika z Terchovej. Táto talentovaná skupina priniesla do Kórey jedinečné zvuky svojho rodného kraja a podelila sa o tradíciu, ktorá je natoľko výnimočná, že terchovská muzika bola zapísaná do

Na Veľvyslanectve SR v Soule

Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Večery ako tento nám pomáhajú podporovať kultúrnu rozmanitosť a prinášať krásu Slovenska do Kórey. Teší nás, že naši hostia mali možnosť vychutnať si tradičnú slovenskú ľudovú hudbu. Ďakujeme Ťažkej muzike z Terchovej za nezabudnuteľný večer plný energie, kultúry a autenticity!

Účasť Ťažkej muziky z Terchovej na vystúpeniach v rámci Valného zhromaždenia ICCN v juhokórejskom meste Gangneung bola pre mňa výnimočným zážitkom. Bolo inšpirujúce sledovať, ako autentický slovenský folklór dokáže oslaviť medzinárodné publikum a vytvorí silné emocionálne spojenie aj v odlišnom kultúrnom prostredí. Terchovská muzika nielenže reprezentovala Slovensko ako krajinu s bohatým kultúrnym dedičstvom, ale zároveň vytvorila priestor na nové priateľstvá a možnosti spolupráce. Bolo to pripomenutie skutočnosti, aký univerzálny jazyk hudba a tradície predstavujú.

Denisa Štefaničiaková
Veľvyslanectvo SR v Soule
FOTOARCHÍV Ťažká muzika

Ťažká muzika so Zuzanou Patrničiakovou na pódiu

V slávnostnom sprievode v meste Gangneung.

Úspešný školský rok v SZUŠ Akadémia muzika

Žiaci a pedagógovia SZUŠ Akadémia muzika Terchová a Elokovaného pracoviska v Zázrivej sú dôležitou súčasťou kultúrneho diania doma i za hranicami chotára. Aj aktuálne končiaci 8. rok fungovania školy bol bohatý na zaujímavé podujatia a aktivity.

ZUŠ-kársku rodinu v školskom roku 2024/25 tvorilo vyše 250 detí, 17 pedagógov a 2 externé korepetitorky. O tom, že sa škole darí naplniť svoje poslanie umeleckého vzdelávania detí a zároveň poskytuje zamestnanie pre domácich vyštudovaných umelcov, svedčí množstvo aktivít počas celého roka. Pre zaujímavosť to bolo:

36 triednych besiedok hudobného a tanečného odboru
29 rôznych vystúpení žiakov SZUŠ na akciách v Terchovej, Zázrivej a okolí

13 súťaží, z toho jedna exkurzia

08 verejných koncertov, z toho 3 vlastné, 3 v spolupráci s inými školami a MKS Terchová a 2 výchovné koncerty

06 výstav, z toho 2 tvorivé výtvarné a remeselné dielne

06 žiakov pokračuje na stredných školách (konzervatóriá, umelecké priemyslovky, pedagogické školy), z toho dvaja boli v aktuálnom roku žiakmi nultého ročníka konzervatória (Alžbeta Dostálová z violončelovej triedy p. uč. Ticháčkovej a Matúš Patrnciak zo speváckej triedy p. uč. Mornárovej)

Hudobný odbor

Úspechy žalo naše spevácke oddelenie pod vedením skúsenej pani učiteľky Anny Mornárovej, DiS. art. V Čadci sa 29. októbra 2024 konala spevácka súťaž mladých spevákov, navštevujúcich základné umelecké školy, s názvom *Októbrové Bel Canto 2024*. Do štvrtého ročníka súťaže sa prihlásilo spolu 83 žiakov speváckych odborov ZUŠ-iek. Medzi nimi sa deti z Terchovej neustratili; odniesli si 2 umiestnenia v zlatom pásme a 3 umiestnenia v striebornom pásme. Na 25. ročníku súťažnej vokálnej prehliadky *Stančekova Prievidza 2025* sa predstavilo 72 detí, medzi ktorými obsadili žiaci našej SZUŠ 3 zlaté kategórie, 2 strieborné, jedno umiestnenie bolo bronzové. Kysucké Nové Mesto bolo dejiskom súťaže *Vokálna jar 2025*, na ktorú sa prihlásilo 47 súťažiacich. Mladí speváci opäť nesklamali a získali 2 bronzové pásma a 3 strieborné. Matúš Patrnciak získal okrem zlatého pásma aj špeciálnu cenu za výnimočný umelecký prejav. Nadaný interpret vokálnej hudby potvrdil svoje kvality aj na *Súťaži Pavla Kršku* v Žiline, kde sa stal absolútnym víťazom 3. kategórie. Z tejto súťaže sme získali celkovo 3 zlaté pásma a 1 bronzové. Júnovým úspechom je zisk zlatého pásma spolu s udelením špeciálnej Ceny riaditeľky ZUŠ J. Potočára speváckej dvojici Mária Tichá – Matúš Patrnciak. Okrem nich obsadili naši žiaci na uvedenej súťaži aj strieborné pásma.

Príзвиško	Meno	Októbrové Bel Canto Čadca 29.10.2024	Stančekova Prievidza 21.03.2025	Vokálna jar Kysucké Nové Mesto 25.03.2025	Pink Song Zvolen 25.04.2025	Spevácka súťaž Pavla Kršku Žilina 18.05.2025	Festival komornej hudby Čadca 03.06.2025
Bednárová	Gabriela	3. kategória strieborné pásma	B kategória bronzové pásma	2. kategória bronzové pásma	-	-	kat. A2 Duo strieborné pásma
Dikošová	Dominika	-	B kategória strieborné pásma	2. kategória strieborné pásma	-	-	kat. A2 Duo strieborné pásma
Dostálová	Anna	2. kategória zlaté pásma	A kategória zlaté pásma	1. kategória strieborné pásma	2. kategória účasť	1. kategória zlaté pásma	-
Hurtová	Tatiana	2. kategória účasť	A kategória strieborné pásma	-	-	1. kategória bronzové pásma	-
Lutšanová	Terézia	1. kategória strieborné pásma	-	-	-	-	-
Patrnciak	Matúš	4. kategória zlaté pásma	C kategória zlaté pásma 3. miesto	3. kategória zlaté pásma + vynikajúci prednes!	4. kategória bronzové pásma	3. kategória zlaté pásma + absolútny víťaz 3. kat.!	kat. A3 Duo zlaté pásma + cena riaditeľa!
Tichá	Mária	5. kategória strieborné pásma	C kategória zlaté pásma	4. kategória bronzové pásma	-	-	kat. A3 Duo zlaté pásma + cena riaditeľa!
Tichý	Andrej	-	-	3. kategória strieborné pásma	-	3. kategória zlaté pásma	-

Prehľad súťaží speváckeho oddelenia SZUŠ Akadémia muzika v školskom roku 2024/25

K najpopulárnejším hudobným nástrojom patrí heligónka. Svedčí o tom počet pedagógov (5), počet žiakov (57) a tri samostatné súbory: Heligónkári Alexandry Ondrušovej, Heligónkári Martina Repáňa a Heligónkári Annamárie Synáčkovej. Samostatne aj spoločne znel tento ľudový nástroj počas uplynulého školského roka na všetkých verejných koncertoch SZUŠ, a tiež na ďalších podujatiach v Terchovej, Zázrivej a okolí. V Terchovských novinách je venovaný heligónkárom samostatný článok, preto uvádzame len stručný tabuľkový prehľad súťaží.

Priezvisko	Meno	Poročňové gombíky Čadca 24.04.2025	Hudobná Biela Otzara Námestovo 14.05.2025	Ošardnická heligónka Ošardnica 31.05.2025	Pedagóg
Cabadaj	Martin	kategória B2 srebrné pásmo	-	-	Ondrušová Alexandra
Hanuljak	Maximilián	-	4. kategória srebrné pásmo	-	-
Hanuljak	Oliver	-	5. kategória srebrné pásmo	-	Čerňanský Martin
Hanuljakovci	Maximilián Oliver	-	komorná hra zlaté pásmo	-	-
Kudečíková	Tamara	kategória A1 zlaté pásmo	1. kategória srebrné pásmo	-	-
Moravcová	Eliška	-	1. kategória zlaté pásmo	kategória do 10 r. 2. miesto	Ondrušová Alexandra
Rechtorik	Martin	kategória A3 srebrné pásmo	-	-	-
Repáh	Pavol	kategória A3 bronzové pásmo	-	-	-
Sič	Michal	kategória A2 srebrné pásmo	-	-	Dostál Andrej
Valchár	Matúš	kategória A3 bronzové pásmo	5. kategória srebrné pásmo	-	Ondrušová Alexandra
Vrablová	Alexandra	kategória A3 srebrné pásmo	-	-	-
Záh	Martin	kategória B1 bronzové pásmo	1. kategória zlaté pásmo	-	Synáková Annamária

Prehľad súťaží heligónkového oddelenia SZUŠ Akadémia muzika v školskom roku 2024/25

Nemenej dôležitá bola aj výborná spolupráca medzi školami ZŠ s MŠ A. F. Kollára v Terchovej, Elokované pracovisko ZUŠ L. Árvaya a ZUŠ Belá Nižné Kamence. V rámci nej sa konali *Mikulášsky koncert* (5. december 2024) a *Koncert mamám* (15. máj 2025) – oba v Kostole sv. Cyrila a Metoda v Terchovej. Z našej školy sa predstavili heligónkári od pani učiteľky Ondrušovej a Sláčikový komorný orchester pod vedením pánov učiteľov Moravčíka a Dostála, zložený zo žiakov a učiteľov. V rámci programu sprevádzal orchester Detský zbor pod vedením pani učiteľky Patrnciakovovej, takže v efektnom finále spolu muzicírovalo a spievalo viac ako 100 účinkujúcich.

Folklor

Dňa 5. decembra 2025 si pripomenieme 12 rokov od zápisu prvku Terchovská muzika do UNESCO. Aj naša škola prispieva ku životaschopnosti tohto oceneného prvku, čoho dôkazom sú aktívne pracujúce 4 ľudové hudby, a to UnEsKo (p. uč. Dostál), Holúbkovci, Gregušovská muzika (obe p. uč. Repáňová), LH Zázrivá (p. uč. Moravčík) – spoločne hrajú v zoskupení Sláčikári SZUŠ Akadémia muzika. Práve toto zoskupenie účinkovalo pri natáčaní a na svetovej premiére filmu *Karol Plicka* a slovenská radosť 4. júna 2025 v kine Moskva v Martine.

Tanečný odbor

Tanečný odbor pod vedením pani učiteľky Hanuliakovovej zaujímavo napreduje. Významnou aktivitou bol tanečný workshop a výchovný tanečný program v Zázrivej – za účasti mladých tanečníčok z oboch pracovísk našej SZUŠ (23. 10. 2024). Toto podnetné podujatie zorganizovali panie učiteľky Hanuliaková a Barienčíková v spolupráci s našou absolventkou Ninou Barienčíkovou (18 rokov), študujúcou na Tanečnom konzervatóriu v Banskej Bystrici. Prvý rok fungovania oslávil

detský folklórny súbor Chotárík na verejnom koncerte „Terchovský večer spevu, hudby a tanca“. Držíme palce tandemu pani učiteľiek Hanuliaková a Synáková, aby sa im darilo udržiavať a zveľaďovať odkaz pôvodnej zakladateľky súboru pani Hajasovej. Obec Terchová, pýšiaca sa svojou bohatou kultúrou, by detský súbor určite mala mať. V rámci medziodborovej spolupráce účinkovali gitaristi pána učiteľa Cabadaja ako hudobný partner pre vybrané choreografie tanečného odboru.

Výtvarný odbor

Výtvarný odbor pod vedením pani učiteľky Makarovej má z priestorových dôvodov svoju zastúpenie iba na Elokovanom pracovisku v Zázrivej. Ale navštevujú ho aj žiaci z Terchovej a niektoré vybrané diela si môžete pozrieť počas triednych besiedok a verejných koncertov našich žiakov. Dve žiačky tohto odboru boli úspešne prijaté na Školy umeleckého priemyslu v Martine a Žiline, kde sa rozhodli študovať odbor grafický dizajn. Žiaci absolvovali 2 rôzne tvorivé remeselné dielne v Oravskom kultúrnom stredisku v Dolnom Kubíne, kde sa zoznámili s technikou suché plstenie a keramickou tvorbou. Diela žiakov sa výborne umiestnili vo viacerých výtvarných súťažiach. V početne obsadenej ilustračnej súťaži (77) *Prečítaj a nakresli*, organizovanej Oravskou knižnicou v Dolnom Kubíne, zopakoval úspech Adelky

Chovancovej z vlaňajška v tomto roku svojím celkovým víťazstvom Richard Kokoška. Gratulujeme! Vo výtvarno-remeselnej súťaži *V Krajine remesiel* si žiaci pod vedením pani učiteľky Makarovej osobne v Košiciach prebrali štyri ocenenia v technike tradičná maľba na sklo. V silnej konkurencii 452 detí z celého Slovenska zožali veľký úspech. V kategórii mladších žiakov 8–11 rokov: 1. miesto Paulína Polláková s dielom *Už sa fašiang kráti*; 3. miesto Patrícia Chudašová s dielom *Jánošík*; čestné uznanie pre Kristínu Záhovú s dielom *Veruže mi zahraj, terchovská muzika*. V kategórii starších žiakov 12–16 rokov: 2. miesto Alexandra Gabrič s dielom *My tria králi ideme k vám*. V termíne uzávery tohto článku čakáme na vyhodnotenie troch ďalších umeleckých súťaží, z toho jednej medzinárodnej v Srbsku.

PodĎakovanie

Pre klavírne oddelenie pani učiteľky Olešovej sme dostali darom 2 pianína. Jedno v Zázrivej od pani učiteľky Barienčíkovej, druhé z MŠ Terchová. Ďakujeme! Rovnako ďakujeme v obciach Terchová a Zázrivá obecným úradom, základným školám, farským úradom, ako aj MKS Terchová, aktívnej kultúrnej obci a v neposlednom rade tiež rodičom a priateľom školy za priazeň a spoluprácu v tomto školskom roku. Pre záujemcov o štúdium na našej SZUŠ sa budú začiatkom septembra konať dodatočné prijímacie skúšky v Terchovej a Zázrivej (3. a 4. 9. 2025). Všetkým prajeme krásne leto plné oddychu na načerpanie sviežich síl do nového školského roku 2025/26.

Vladimír Moravčík

FOTOARCHÍV SZUŠ Akadémia muzika Terchová

O remeslách

Expozícia Jánošík a Terchová sa nachádza v budove Obecného úradu v Terchovej a návštevníkom podáva ucelený obraz o histórii a národopise obce Terchová. Jej jadrom je však Juraj Jánošík ako historická aj legendárna osobnosť.

Považské múzeum v expozícii realizuje aj rôzne tvorivé dielne, aby záujemcovia spoznali obec a jej zvyky interaktívnym spôsobom. V tomto roku je novinkou program *O remeslách*, ktorého súčasťou je ukážka tradičných remesiel, spojená s prednáškou a tvorivou dielňou.

V dňoch 18. a 19. júna 2025 navštívili expozíciu aj priestory obecného úradu žiaci prvého stupňa zo Základnej školy Hôrky a Základnej školy Stráňavy. Viac ako 130 detí tak strávilo veľmi zaujímavé dopoludnie, počas ktorého sa dozvedeli niečo viac o spracovaní vlny. Najskôr si pozreli krátky film venovaný tejto tematike. Na vlastné oči videli spriadanie vlny na kolovrátku či kramplovanie, ktoré si mohli niektoré z nich aj vyskúšať. Všetci si vyrobili vlnenú bábiku a plstili rôzne farebné dekorácie. Deti boli veľmi šikovné, viaceré stihli aj dve alebo tri zvieratka, srdiečka

či postavičky, ktoré budú robiť radosť nielen im, ale aj príbuzným.

Veľmi nás teší takýto záujem a radi privítame ďalšie školské či iné skupiny, ktoré by sa chceli zoznámiť s tradičným remeslom a vyskúšať si tvorivé aktivity.

Magdaléna Lacková

FOTO Miroslav Janouš, Magdaléna Lacková (Považské múzeum)

Pani Viktória Švecová zanietene učí mladú generáciu

Slávik Slovenska 2025

Dňa 12. mája 2025 sa uskutočnilo **okresné kolo** speváckej súťaže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne **Slávik Slovenska 2025**. ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová na Radnici mesta Žilina reprezentovali víťazi školského kola **ELIŠKA MORAVCOVÁ** (I. kategória), **KAMIL KRIŠTOFÍK** (II. kategória) a ocenená **NINA PŔSOVÁ** – tretie miesto v III. kategórii.

Na klavíri všetkých súťažiacich sprevádzala pedagogička Mgr. Zuzana Patrňaciaková.

FOTO Mária Pšová

FOTO Daniel Moravec

-red-

Pre naše mamičky

Dňa 15. mája 2025 si v Centre sociálnych služieb Terchová uctili naše mamy, starké a babky pekným programom žiaci s pani učiteľkou Zuzanou Patrňaciakovou zo ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová.

Na záver kultúrneho programu si všetci spoločne zaspievali obľúbené ľudové piesne s terchovskou muzikou UN-ES-KO, čím vzniklo krásne hudobné spojenie mladšej a staršej generácie.

Žiakov pripravili panie učiteľky Katarína Peknušová, Anna Dávidíková, Andrej Dostál, Ondrej Hanuliak, Annamária Synáková a Martin Repáš.

-red-

FOTOARCHÍV CSS Terchová

Úspešní na speváckych súťažiach

Žiaci Základnej umeleckej školy L. Árvaya Žilina – elokovaného pracoviska v Terchovej sa v mesiacoch máj a jún 2025 zúčastnili na dvoch významných speváckych súťažiach, z ktorých si priniesli krásne ocenenia. Prvou bola spevácka súťaž vo Vrútkach, ktorá sa konala 7. mája. Naši mladí speváci tam mali veľký úspech: Jakub KRAJÍČEK získal zlaté pásmo, Ella KANKOVÁ si vyspievala strieborné pásmo.

Druhou súťažou bol Festival komornej hudby v Čadci, ktorý sa konal 3. júna. V silnej konkurencii sa opäť nestratili ani naši žiaci z Terchovej. Spevácke sexteto v zložení Ema ROGOŇOVÁ, Jaroslava BREŽNÁ, Alžbeta KAVULÁKOVÁ, Vanessa ONDRUŠOVÁ, Terézia ŠUPICOVÁ a Sandra HANULIAKOVÁ získalo vo svojej kategórii strieborné pásmo. Rovnako úspešné boli aj dve spevácke duá – Alžbeta KAVULÁKOVÁ a Sandra HANULIAKOVÁ (strieborné pásmo). Ema ROGOŇOVÁ a Vanessa ONDRUŠOVÁ (bronzové pásmo). Všetkých spomínaných súťažiacich pripravila pedagogička Mgr. Anna DÁVIDÍKOVÁ a na klavíri sprevádzala korepetítorka Mgr. Zuzana PATRŇCIAKOVÁ. Tieto úspechy sú výsledkom práce a talentu našich žiakov i podpory zo strany rodičov. Všetkým srdečne blahoželáme a prajeme veľa ďalších hudobných úspechov!

-ad-

FOTO Michaela Kanková, Anna Dávidíková

Letné osvieženie ovocím

Počas horúcich letných dní je nevyhnutné viac ako inokedy dodržiavať pitný režim a dopĺňať energiu pre telo. Dôvod je jednoduchý: zvýšené odparovanie telesných tekutín potením. Na zahasenie smädu je najjednoduchšie siahnuť po čerstvej pitnej vode, ktorej máme na Slovensku, vďaka Bohu, dostatok.

Na jemné zvýraznenie jej chuti môžeme do vody pridávať a kombinovať, napríklad, listy mäty piepornej, medovky lekárskej, nakrájaných jahôd atď. Nezriedka však využívame aj minerálne vody bohaté na vápnik či horčík. Nie príliš zdravé, no zato najmä u mládeže obľúbené, sú sladené nápoje ako kofola, vinea, mirinda... U dospelých je okrem nealkoholických nápojov v obľube aj dobre vychladené pívko či vínný strek. A mohol by som pokračovať...

Okrem nápojov sa v inej forme tekutiny s energiou ukrývajú v ovocí, ktoré v letných mesiacoch dozrieva a je ho dostatok. Nielen z ekonomických dôvodov odporúčam ovocie z našich zemepisných končín – najlepšie z vlastnej záhrady. Ovocie sú plody kultúrne i divo rastúcich kríkov, stromov a rastlín. Konzumovanie ovocia má veľký význam z hľadiska obsahu vitamínov, minerálnych látok a cukrov. Ovocné plody počas dozrievania menia svoje vlastnosti postupným dozrievaním, mäknú, stúpa v nich cukrnatosť, aromatické látky a pekne sa zafarbiajú. Z tohto môžeme usúdiť, ako je dôležité určiť zrelosť ovocia na konzumáciu. V nedávnej minulosti, keď ešte neboli také horúce letá, sa tu na severe Slovenska pestovali rôzne druhy jablák, hrušiek, sliviek (bystričky, durandzie, ringloty...), čerešní a neskôr višní. Ďalej drobné ovocie ako egreše (polky), červené, neskôr aj čierne ríbezle, červené a čierne maliny, ľudia si zvykli pestovať i záhradné jahody. Do lesa a na rúbaniská sa chodilo na lesné jahody, maliny, ostružiny. Na holiach rástli aromatické čučoriedky a neskôršie, v jeseni, aj s korenistou chuťou červené brusnice.

Keď sa urodí veľa ovocia, môžeme ho aj konzervovať – kompóty, sušením alebo presladzovaním. Najlacnejším spôsobom je sušenie ovocia; najmä keď je teplé počasie, dobre sa suší na vhodne vetranom mieste. Pri tomto šetrnom spôsobe sa stráca časť vody a takto sa získavajú potraviny s vysokou koncentráciou výživových látok. Z ovocia si ďalej môžeme pripraviť ovocné pretlaky, šťavy, sirupy. Tie si môžeme pripraviť tepelným spôsobom – varením a studeným spôsobom na džemy a rósoly (želé). Z niektorých druhov ovocia je zase dobré vyhotoviť aj ocot (jablčný, malinový, jahodový...).

A nezabudnime ani na jedlá. Mnohé druhy ovocia sa využívajú v kuchyni aj ako doplnok k pokrmom či na prípravu, napríklad, studených polievok (slivková, višňová, malinová...), studených predjedál (broskyňa, čučoriedka...) v kombinácii s tvarohovou penou, napríklad, v šunkovom kornútku. Ovocie sa hodí tiež k hydínovému mäsu (broskyne, višne, hrozno...), bravčovej panenke (jablká...), veľmi dobre ladí aj k divine (hrušky, brusnice).

Svoje nezastupiteľné miesto má ovocie i pri teplých múčnikoch ako sú palacinky, lievance, žemlovky, nákypy. Ponúkam niekoľko typov na jednoduché a zdravé osvieženie počas leta, pochádzajúce z ovocia.

Jahodová voda na osvieženie

Je to dostupný a osvedčený osviežujúci nápoj na horúce letné dni.

Suroviny: čerstvá studená voda, jahody, medovka, citrónová šťava.

Príprava: Do nádoby s čerstvou studenou vodou dáme listy medovky lekárskej, umyté rozštvrtené jahody a citrónovú šťavu. Zamiešame a podávame s ľadom. Odporúčame určitý čas vyluhovať.

Presladzované višne

Môžu sa použiť ako dekorácia k určitým druhom zákuskov – jablkové rezy, piškótová roláda, lievance...

Suroviny: odkôstkované višne, kryštálový cukor, kyselina citrónová.

Príprava: Neprezreté višne varíme vo vode 5–10 minút do mäkka. Potom vyberieme sitkom, odvážeme ich a presypeme cukrom. Na kilogram višní pridáme kilogram cukru a 5–10 gramov kyseliny citrónovej. Následne ich necháme v pokoji dva dni presladzovať. Po dvoch dňoch višne povaríme 3–5 minút a plníme do zaváraninových pohárov podľa vlastného výberu.

Jablčný ocot

Je to osviežujúca aromatická medicína na trávenie.

Odporúča sa užívať riedený vodou v pomere 1:1.

Suroviny: jablká horšej kvality, pitná voda.

Príprava: Umyté jablká aj s jadrovníkmi pokrájame na strúhadle. Na jeden kilogram postrúhaných jabĺk dáme liter prevarenej vychladnutej vody. Prekryjeme gázou a desať dní necháme odstáť pri izbovej teplote. Každý deň premiešame drevenou varechou. Po desiatich dňoch prilejeme jeden liter prevarenej vychladenej vody na kilogram jabĺk a necháme bez miešania ďalších dvadsať dní kvasiť. Potom jablká scedíme do pohárov, necháme ustáť, hadičkou stácame do fliaš a dáme na tmavé miesto. Ocot sa môže používať po mesiaci.

Príjemné leto praje Emil Zajac

FOTO Marián Zajac

Medzi najúspešnejšími na Slovensku

Žiaci pedagogičky Alexandry Ondrušovej dosiahli v uplynulých týždňoch výnimočné úspechy na prestížnych súťažiach v hre na heligónku po celom Slovensku. Svoje hudobné umenie predviedli v Čadci, Námestove aj Oščadnici – a z každej súťaže si odniesli množstvo ocenení, ktoré potvrdzujú ich talent, cieľavedomosť a zanieťenie pre hru na tento krásny hudobný nástroj.

Súťaž Potočárove gombíky (Čadca, 24. 4. 2025)

Na tejto súťaži sa predstavili viacerí žiaci Alexandry Ondrušovej a výsledky hovoria za všetko. Zlaté pásmo si vybojovalo duo **Martin Rehtorík & Matúš Valchár** (kategória C2), kvarteto **Sandra Babišová, Nina Holúbková, Nina Mažgútová, Alexandra Vráblová** (kategória D3) a tiež **Tamara Kudelčíková** (kategória A1). Strieborné pásmo patrí **Eliške Moravcovej** a **Vivien Ondrušovej** (kategória

B1), **Martinovi Cabadajovi** (kategória B2), **Martinovi Rehtoríkovi** a **Alexandre Vráblovej** (kategória A3). **Bronzové pásmo** získali **Pavol Repán** a **Matúš Valchár** (kategória A3).

Hudobná Biela Orava (Námestovo, 14. 5. 2025)

Ani na Orave sa heligonkári z triedy Alexandry Ondrušovej nestratili. **Zlaté pásmo** získali **Eliška Moravcová** (1. kategória), **Martin Rehtorík** (4. kategória) a komorné duo **Tatiana Fornerová & Michaela Mažgútová**. **Strieborné pásmo** patrí **Tamare Kudelčíkovej** (1. kategória) a **Matúšovi Valchárovi** (5. kategória).

Oščadnická heligónka (Oščadnica, 31. 5. 2025)

Na tejto súťaži sa úspešne predstavila **Eliška Moravcová**, ktorá si v kategórii hráčov do 10 rokov vybojovala krásne **2. miesto**. Tieto úspechy nie sú len výsledkom poctivého cvičenia, ale i dôkazom veľkej lásky k hudbe. Je úžasné, že deti si rozvíjajú svoj talent, ale aj uchovávajú a šíria slovenskú folklórnu tradíciu. **Všetkým srdečne blahoželáme a do ďalších vystúpení** a súťaží prajeme veľa inšpirácie, radosti z hudby a úspechov!

-ao-

FOTOARCHÍV Alexandra Ondrušová

Zo života školy

Šiestaci vytvorili stredoveké mestá a dediny

V rámci vyučovania dejepisu sa naši šiestaci preniesli do obdobia stredoveku. V skupinách dostali za úlohu vytvoriť model stredovekého mesta alebo dediny. Ich úlohou bolo zapojiť vedomosti o tom, ako ľudia v stredoveku žili, pracovali a budovali svoje osady. Deti pracovali s rôznymi materiálmi, zapojili tvorivosť aj tímového ducha – výsledkom sú originálne a nápadité projekty, ktoré si môžete pozrieť na priložených fotografiách. Za skvelú prácu si všetci zaslúžia veľkú pochvalu!

-ak-
FOTOARCHÍV ZŠ s MŠ TERCHOVÁ

Michaela Mažgútová IX.A

Oliver Hanuljak IX.C

Tomáš Komačka IX.B

Laureáti Ceny A. F. Kollára

Predškoláci zo Struhárne

Predškoláci z Terchovej

Deň detí a rodiny sa začal svätou omšou.

Lúčiaci sa absolventi deťatí

So sokoliarimi.

Veselý Deň detí

Z koncertu pre naše mamy

Zo života Centra sociálnych služieb Terchová

Deň matiek

Mama je prvý domov, prvé slovo, prvé objatie, bezpečný prístav, kolíska dôvery. Jej ruky nás chránili, jej hlas nás upokojoval, jej srdce nás vždy prijímalo takých, akí sme. 16. máj patril v našom zariadení mamám, starým i prastarým mamám. Na ich počesť a ako symbol veľkej vďaky a lásky žiaci ZŠ a MŠ Adama Františka Kollára, pod vedením pani učiteľiek Mgr. Anny Dávidíkovej a Mgr. Zuzany Patrničakovej, pripravili prekrásny a dojímavý hudobný program. Následne v mesiaci jún navštívili aj naše pracovisko v Zázrivej – Havranej, kde starkých potešili krásnymi piesňami v sprievode klavíra, heligónky aj huslí.

Zo srdca ďakujeme všetkým, ktorí sa na tomto milom programe podieľali. Váš talent, blízkosť, energia a čas, ktorý ste venovali našim starším, je neoceniteľný a neskutočne vzácny.

Keď labky liečia

Animoterapia je liečebná terapia, ktorá využíva pozitívne pôsobenie zvierat na zdravie človeka. V dňoch 20. a 26. júna 2025 sa uskutočnili prvé canisterapeutické stretnutia v rámci projektu Animoterapia – ako cesta k duši klienta, ktorý finančne podporila Nadácia SPP. Erika Šimurková z OZ Domáci miláčik priviedla do nášho zariadenia svojich štvornohých priateľov – terapeutických psíkov, ktorí sú špeciálne vyškolení na pomoc a podporu pre ľudí, ktorí to potrebujú (seniori, hendikepovaní ľudia, ľudia s rôznymi diagnózami a pod.).

Psíky svojou prítulnosťou, hravosťou a bezprostrednou energiou vyčarili na tvárach našich obyvateľov úsmev, pomohli im uvoľniť sa, zbaviť zbytočných strachov a napätia. Tešíme sa, že takéto stretnutia môžeme vďaka podpore Nadácie SPP zabezpečiť našim obyvateľom častejšie, lebo vnímame, že to prináša naozaj významné benefity v podobe uvoľnenia, radosti a väčšej pohody v zariadení.

Partnerský turnaj v hre Boccia

Boccia je šport špeciálne navrhnutý pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ale v dnešnej dobe sa čoraz častejšie využíva aj pri práci so seniormi. Dňa 13. mája sa naši prijímatelia zúčastnili partnerského turnaja v hre Boccia, ktorý organizovali partneri z CSS Brezovec v Dolnom Kubíne. Bolo to veľmi inšpiratívne a zábavné dopoludnie, v ktorom si naši obyvatelia precvičili svoje motorické zručnosti, tímovú spoluprácu, trpezlivosť, presnosť, koncentráciu aj strategické myslenie. Po hre si vychutnali skvelé občerstvenie a získali odmeny a diplomy, ktoré im priniesli veľkú radosť.

Ďakujeme za pozvanie.

Sviatok Božieho tela

Na sviatok Božieho tela naše prijímateľky sociálnych služieb pre farnosť Terchová starostlivo nachystali lupene kvetov a bylín na procesiu do kostola. Prostredníctvom aktivity s prvkami reminiscencie si zaspomínali, ako sa chodilo na procesie v minulosti a ako sa slávil tento sviatok, ktorý spája celé generácie

a rodiny. Na sv. omši v Kaplnke sv. Martina v našom zariadení kaplán poďakoval za túto službu a obetavosť.

Sme vďační, že sa môžeme podieľať na komunitnom živote v obci.

Vzdelávanie seniorov

Vzdelávanie seniorov formou prednášok a diskusií uspokojuje ich potrebu učiť sa, predchádzať sociálnej izolácii a depresii. Učenie sa nových vecí a riešenie problémov počas vzdelávacích aktivít pomáha udržať mozog aktívny. V našom zariadení sa v mesiaci jún uskutočnili viaceré edukačné prednášky.

V rámci prevencie a ochrany pred finančnými podvodmi sa pracovníci policajného zboru v Terchovej podeli o rady, ako sa chrániť pred podvodníkmi a na čo si dávať pozor v súvislosti so svojimi financiami. Ďalšou inšpiratívnou témou bola prednáška o význame pitného režimu pre zdravie seniorov. Naši prijímatelia nadobudli množstvo nových vedomostí, ako sa starať o svoje zdravie, ktoré si mohli následne overiť vo vedomostnom kvíze.

Ďakujem pánovi PharmDr. Lukášovi Jaroščiakovi z lekárne Salvator za čas, ktorý venoval našim starkým.

Dohoda s podnikom Krasplast

Dňa 5. júna naša prijímateľka sociálnych služieb pani Hanka podpísala a uzatvorila dohodu o vykonávaní práce s registrovaným sociálnym podnikom Krasplast. Pani Hanka má v zariadení vytvorený priestor na vykonávanie tejto pracovnej činnosti. Realizuje ju v dohodnutom a pravidelnom čase s podporou inštruktora sociálnej rehabilitácie. Práca ju veľmi baví; jednak efektívne vyplňa jej voľný čas, ale zároveň má aj terapeutický účinok.

Ďakujeme pánovi JUDr. Ing. Ivanovi Višňovskému a jeho manželke Ing. Daniele Višňovskej za spoluprácu a príležitosť pre našu prijímateľku sociálnych služieb – pani Hanku.

Brtníctvo – remeslo našich predkov

Dňa 6. mája nás poctil svojou návštevou vášnivý včelár Jozef Pollák zo Zázrivej, ktorý prijímateľom priniesol množstvo zaujímavých informácií o chove včiel, spracúvaní a liečivej sile včelích produktov. Mali sme možnosť ochutnať pravý včelí med, propolis aj čokoládu s včelím peľom. Pán Pollák do zariadenia priniesol i prenosný včelí úl, v ktorom boli umiestnené včely robotnice, trúdy aj matka kráľovná.

Pre našich starkých to bol výnimočný zážitok. Po prednáške a diskusií si vytvorili sviečky z včelieho vosku. Bol to naozaj krásny a inšpiratívny deň.

Parádny deň

Dňa 30. mája sa uskutočnil už 15. ročník charitatívneho podujatia Parádny deň, ktoré každoročne organizuje Stredná športová škola v Žiline a my sme boli pri tom. Žiaci pre nás pripravili rôzne športové aj tvorivé aktivity i zaujímavý sprievodný program so zámerom ukázať, že šport naozaj spája všetkých bez rozdielu. Naši prijímatelia sociálnych služieb

mali možnosť užiť si tanečné aj hudobné vystúpenia, čítanie v braillovom písme, ukážku práce hasičov a, samozrejme, množstvo športových disciplín. Tento deň bol naozaj PARÁDNÝ – plný pohybu, súťaženia, priateľských stretnutí, smiechu a dobrej nálady.

Ďakujeme, že sme mohli našou účasťou podporiť myšlienku inklúzie cez šport.

Válanie mája

Končil sa mesiac máj a tak ako sa patrí, aj v našom zariadení sme sa s ním rozlúčili. Zváľali sme máj a v sprievode žiakov ZUŠ Nižné Kamence, pod vedením pána učiteľa Ondreja Hanuliaka, sme strávili príjemné dopoludnie plné hudby a spevu. Klienti si vychutnali bábovku, porozprávali sa, pospomínali, ako sa máje váľali kedysi, zasmiali sa, zabavili i zatancovali.

Ďakujeme krásne za hudobné vystúpenie žiakom a pánovi učiteľovi, za ich čas, ktorý venovali našim starším.

Deň detí v zariadení

Deň detí, ktorý sa konal v našom zariadení 2. júna, bol plný radosti, detského smiechu a hravosti. V záhrade zariadenia prijímateľa sociálnych služieb spoločne pripravili súťažné disciplíny, pohybové hry, do ktorých sa zapojili deti z MŠ Terchová. Kto trafi farebné guľky do jamky, kto viac rozfúka vrtuľku, kto vyššie vyskočí... Prejavy tvorivosti detí, ich maľované obrázky, zdobia naše zariadenie. Spolu sa zahráli, porozprávali, zaspievali a poprechádzali po našej záhrade.

Bolo to veľmi príjemné dopoludnie.

Ďakujeme za vzájomnú spoluprácu.

Hudobné vystúpenie v Zázrivej

Dňa 23. júna naše pracovisko v Zázrivej (Havrania) poctili svojou návštevou deti zo ZŠ a MŠ A. F. Kollára z Terchovej – pod vedením pani učiteliek Zuzany Patrňáčkovej a Anny Dávidíkovej. Našich starších potešili svojim krásnym hudobno-tanečným vystúpením, ktoré im vyčarilo úsmev na tvári a potešilo ich srdiečka. Talenty mladých ľudí a láskavý prístup sú pre nás darom.

Zo srdca ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na tomto milom programe.

Bc. Gabriela Tichá
CSS Terchová

Dozrel čas na titul

Bol utorok večer, 29. apríla 2025, a na ľade pardubického Dynama prepukli emóciami nabitú oslavu hokejovej Komety Brno, ktoré bolo počuť až do Terchovej. Kometáči si vybojovali titul v napínavom sedemdielnom finále play-off Českej extraligy. V poriadnom klbku rozradostených hráčov nechýbal ani Lukáš Cingel, center prvej formácie, ktorý vo svojej doterajšej hokejovej kariére zažil päť finálových sklamaní. A keďže na drese nosieva číslo 6, všetci dookola mu predpovedali, že šiesty finálový pokus sa skončí víťazne. A mali pravdu!

S Lukášom sme sa po doznení osláv hokejových šampiónov Čiech, Moravy a Sliezska dohodli, že tento unikátny úspech preniesieme v lete aj na stránky obecných novín. Mimochodom, víťaznú trofej – Pohár Tomáša Garriqua Masaryka – za triumf v Českej extralige priniesol Lukáš ukázať aj domov do Terchovej, kde sa s ním v jeden májový víkend mohli rodina, kamaráti, známi a fanúšikovia spod Rozsutca taktiež potešiť. A Cingimu, ako znie jeho hokejová prezývka, zagratulovať. Pri tejto príležitosti vznikali aj nasledujúce riadky. Všetko bolo spontánne, preto nechajme vyrozprávať hokejovú dušu nášho reprezentanta Lukáša Cingela.

Dúfanie

„Každú sezónu dúfaš, že by mohol prísť úspech, ale preň samotný si musí strašne veľa vecí sadnúť, aby sa ten titul vyhral. Tento rok sa to všetko stretlo a dopadlo to perfektne. Niežeby sme to nechceli, ale nikto si nemyslel a nečakal, že my budeme majstri. A nikto nemôže nič povedať, že nezaslúžene, lebo sme porazili v play-off aj Spartu a Pardubice, najambicióznejšie tímy, ktoré tvrdili muziku počas celej súťaže. Takže sme si to vyhrali sami.“

S otcom Slavom a mamou Jarkou

Partia

„Celú sezónu, ktorá bola výsledkovo v tabuľke inak mimoriadne vyrovnaná, sme išli od zápasu k zápasu a vôbec sme nerozprávali o titule. Boli sme ale dobrá partia, čo je vždy základ úspechu. Niekedy som zažil sezóny, že ideš fakt ako do práce, že musíš ísť na tréning, musíš toto, musíš hento... Teraz to ale bolo celú sezónu také uvoľnené, že sa každý tešil na hokejovú

S pohárom T.G. Masaryka

robotu v tréningoch a zápasoch. Ráno sme sa vždy stretli, dali si kávičku, v šatni bola *sranda*, kolektív fungoval. Tak to išlo celú sezónu až po rozhodujúce víťazstvo v Pardubiciach.“

Nervozita

„Vyhrávali sme v siedmom zápase 2:0, potom sa dal gól do prázdnej bránky a chalani už dve minúty pred koncom skákali. Ja som bol na striedačke akýsi nervóznejší, ešte som tomu stále nemohol uveriť. Aj som chalanov krotil, že ešte nie, ešte počkajte. Stále som to upokojoval.“

Symbolika

„Chalani sa mi aj smiali, lebo toto bolo moje šieste veľké finále. S Levom Praha v KHL, so Spartou a Hradcom Králové 2x v domácej lige a s nimi aj 2x Lige majstrov. V tých predošlých piatich finále som bol vždy druhý. Ešteže mám tú šestku a bolo to šieste finále, tak všetci vraveli, že to už nemá kam uhnúť. To už musíš vyhrať...“

Najbližší

„A som strašne rád, že v Pardubiciach bol Olík aj s Lubkou, že to mohli zažiť. Bolo to neskutočné. Aj s tatinom som volal na face time, keď sme boli na ľade; tak som mu to tam všetko ukazoval. On bol vtedy na chate u Hajasov a bol šťastný, že som mu zavolať, keďže nemohol byť na ľade s nami. Bolo to pekné.“

Fanúšikovia

„Škoda možno pre fanúšikov, že sa nám to nepodarilo zlomiť doma v Brne v šiestom zápase. Bolo by to hlavne pre nich krajšie, keby to zažili tam, ale to si človek nevyberie. Ale i v Pardubiciach bolo dosť *Brňákov*, hoci je iné, keď je ich päťsto, a keď osem tisíc...“

Oslavy

„... fuuu. Ja som teda vydržal oslavovať štyri dni, ale potom som ľahol. Dostal som teploty a celý sa triasol, čiže ma to dobehlo. Ale bolo super, hlavne cez mesto, keď sme chodili a všetci ľudia oslavovali s nami. Brno je hokejové mesto, ľudia sú tam neskutoční. Vedia byť nároční, ale vedia dodať aj energiu. Prežívajú to s nami. Veď keď sme sa vrátili z finálového zápasu asi o tretej ráno, tak nás čakali pri štadióne húfy ľudí so svetlicami. Potom cez deň, keď sme išli otvoreným autobusom na *Zeleňák* (námestie), všetky ulice boli plné. Zažil som tam autogramiádu, keď sme päť hodín podpisovali a dostali sa možno do polky, lebo sme už mali ďalší program a museli sa presunúť.“

So synom Oliverom a manželkou Lubkou

Reprezentácia

„S trénerom Országhom sme si volali aj písali. Ja som chcel ísť. Na reprezentačné pozvánky som nikdy nepovedal nie, ale mal som zranenie, ktoré keby nebolo play-off, tak ani nehrám. Pred každým zápasom som ležal pol hodinu u fyzioterapeuta, aby ma *zatejpovali* a dali dokopy na zápas. A vlastne ešte teraz, dva mesiace po tom, sa s ramenom trápim... Keby som išiel do Švédska na MS a výkon by bol päťdesiat-percentný, tak to by nebolo ono. Bohužiaľ, reprezentácia nevyšla, ale mladí chalani dostali šancu, ako ja kedysi, a získané skúsenosti sú pre nich určite na nezaplatenie.“

Olympiáda

„Rád by som v Miláne bol, keby sa to podarilo. Veď tam budú aj hráči z NHL! Ale neďívam sa až tak

dopredu. Hlavne chcem byť zdravý, dobre začať sezónu a kvalitne sa na ňu pripraviť. Ako to má byť, tak to bude. Ak sa to podarí, bude fajn, keď nie, svet sa nezrúti.“

Dozrievanie

„V Kristových rokoch si postupne uvedomujem a ešte viac užívam, že dokážem trochu spomaliť a vychutnať si momenty; keď som doma s Lubkou a Olíkom, alebo doma v Terchovej s rodinou, alebo aj s chalanmi v šatni či na ľade. Keď som bol mladší, rozmýšľal som, čo bude o chvíľu, nech to už mám rýchlo za sebou. Teraz si viac uvedomujem prítomný okamih. Aj keď to na tréningu bolí a je to ťažké, tak viem, že to tak má byť.“

Marián Zajac

FOTOARCHÍV Lukáš Cingel

Reprezen- tačné jubileum Róberta Boženíka

V marcovom asociačnom termíne si jubilejný 50. štart v drese futbalovej reprezentácie Slovenska pripísal náš terchovský rodák Róbert Boženík. Bolo to v zápase baráže o B divíziu Ligy národov proti Slovinsku na štadióne Stožice v Lubľane. Za šesť rokov, ktoré Božo v najcennejšom drese doteraz odohral, absolvoval 51 štartov a vsietil 7 gólov. K tomuto mílniku Robovi gratulujeme a do ďalšej kariéry prajeme všetko najlepšie.

-zaj-

FOTOARCHÍV Róbert Boženík

Z futbalového archívu

Mužstvo TJ Jánošík Terchová, ktoré pred 35 rokmi hralo historicky po prvý raz krajskú súťaž – I. B. triedu Stredoslovenského futbalového zväzu. Fotografia z archívu Štefana Miha zachytáva na terchovskom trávniku futbalovou kvalitou nabitú mužstvo z jesennej časti sezóny 1989/1990, ktoré na konci premiérovej sezóny v krajskej súťaži skončilo na výbornom druhom mieste za víťazom a postupujúcim tímom TJ Kovo Beluša.

Horný rad zľava: Bernard Maruna – predseda TJ Jánošík, Ján Dikoš – hospodár, Milan Dávidík – kapitán, Milan Vrabel, Pavol Hrmo, Jozef Mihálik, Jozef Hanuliak, Štefan Miho, Milan Moravčík, Jozef Miho, František Plach – tréner, Ján Miho – prezident. Dolný rad zľava: Stanislav Macek, Jozef Mičo, Martin Garlík, František Papala, Milan Ondruš, Jozef Hurtek, Milan Ďurko, Jozef Garlík

-zaj-

Muži

Góly, body, zápasy...

Posledným súťažným kolom sa skončila futbalová sezóna všetkým našim kategóriám a je čas zrekapitulovať si ročník 2024/2025. Oslovili sme preto trénerov a trénerky, ktorí nám poskytli svoj pohľad na to, čo sa na zelených trávnikoch počas sezóny udialo. Trénerom a trénerkám za ich prácu a nasadenie ďakujeme.

JOZEF JAHVODKA

**kategória muži – II. trieda okresu
2. miesto, 26 zápasov, 19 výhier, 2 remízy,
5 prehier, skóre 113:46, 59 bodov**

Pred sezónou sa nanovo poskladal výbor futbalového klubu a všetci sme sa spoločne učili „za pochodu“, ako sa to robí, a výsledkom je vytúžený postup!!! Vďaka obci Terchová a sponzorom mali všetky mužstvá zabezpečený bezproblémový chod. Sezóna priniesla veľa dobrých vecí, ale stretli sme sa aj s ťažkosťami. Posilnili sme sa o hráčov (Šimon Jánošík, Ján Kačáni, Dávid Švec, Martin Baláž), čím sme získali veľkú ofenzívnu silu a dávali veľa gólov. Nemali sme však klasického stopéra, a tak na tomto poste alternoval ofenzívny univerzál Vlado Hanuliak. Svojej úlohy sa zhostil dobre, takže je z neho už len univerzál...

Do jarnej časti k nám prišiel brankár Juraj Noga, ktorý svoje výkony po adaptácii vystupňoval a bol našou pevnou oporou. So získaným druhým miestom sme spokojní, v tabuľke pravdy máme plus 20 bodov. Odohrali sme veľa kvalitných zápasov, ale nevyhli sa ani herným výpadkom, z ktorých rezultovali prehry. Predvážali sme krásne futbalové akcie a dávali reprezentačné góly. Bohužiaľ, niektoré góly v našej sieti boli z kategórie žiackych. V jarnej časti z rôznych dôvodov, okrem dvoch-troch hráčov z kádra,

málokto trénoval pravidelne, čo sa prejavovalo v posledných zápasoch slabšou hernou kondíciou.

Máme veľkú radosť z toho, že sa nám podarilo postúpiť do najvyššej okresnej súťaže. Predbežne sme dohodnutí, že ostaneme všetci spolu a budeme sa snažiť mužstvo ešte vhodne doplniť. Veríme, že budeme vás divákov a fanúšikov naďalej zabávať svojou hrou a dobrými výsledkami.

BORIS LOPUŠAN

**kategória U19 dorast – I. trieda okresu
8. miesto, 22 zápasov, 7 výhier, 4 remízy,
11 prehier, skóre 39:44, 25 bodov**

Jarná časť sezóny bola z viacerých dôvodov náročnejšia a menej úspešná, ako tá jesenná. Výsledkovo sme si pohoršili a sezónu zakončili na 8. mieste z 12 tímov. Tento posun nadol odzrkadľuje aj výkonnostný pokles, ktorý sme na jar zaznamenali. V mnohých zápasoch chýbala konzistentnosť a nie vždy sa darilo premieňať vyložené šance, čo nás stálo dôležité body. Napriek tomu nemožno ostať len pri negatívach. Výraznou pomocou pre dorast boli starší žiaci, ktorí pravidelne dopĺňali káder a ukázali nielen odhodlanie, ale i kvalitu. Ich výkony boli v mnohých prípadoch nad očakávanie a v budúcnosti by sme mali na čom stavať. Pozitívom je tiež rozvoj potenciálu viacerých nádejných hráčov, ktorý by sa mohol ukázať už najbližšiu sezónu.

Záverom by som sa chcel poďakovať všetkým hráčom za reprezentáciu klubu, vedeniu za neustálu podporu a vytvorenie výborných podmienok počas celej sezóny.

DÁVID ŠVEC

**kategória U15 starší žiaci – II. trieda okresu
2. miesto, 24 zápasov, 20 výhier, 2 remízy,
2 prehry, skóre 161:15, 62 bodov**

Na začiatku sezóny sme si stanovili cieľ skončiť v tabuľke do tretieho miesta. Už jesenná časť nám však ukázala, že patríme medzi najlepšie mužstvá súťaže. Potvrdzovali to naše výsledky, ktoré sa zrodili po herne dominantných výkonoch. Pred jarnými odvetami sme strácali na prvý tím tabuľky

z Trnového len dva body. V zimnej prestávke sme poctivo trénovali s cieľom pobiť sa o celkové víťazstvo v súťaži.

Jarnú časť by som hodnotil veľmi pozitívne, až na zápas o prvé miesto v Trnovom. V ňom sme napriek výbornému výkonu po jednej taktickej chybe inkasovali a prehrali 1:0. Vedeli sme, že po tejto prehre už nebudeme celkovo prví, ale snažil som sa chlapcov povzbudiť smerom k ďalším zápasom, ktoré sme následne aj vyhrali. I napriek druhému miestu by som chcel chlapcov pochváliť a poďakovať sa im za výbornú reprezentáciu klubu a obce, pretože podávali výborné výkony. Ilustruje to aj najlepšie ofenzíva v súťaži – 161 strelených gólov, i najlepšia defenzíva v súťaži – 15 inkasovaných gólov. Ďalej sa chcem poďakovať všetkým rodičom, ktorí nás vo veľmi pekných počtoch podporovali na zápasoch doma aj vonku, ako i vedeniu klubu za podmienky, ktoré nám dokázali vytvoriť počas celej sezóny.

JÁN KOVÁČ

**kategória U13 mladší žiaci – I. trieda okresu
7. miesto, 20 zápasov, 6 výhier, 4 remízy,
10 prehíer, skóre 46:56, 22 bodov**

Pri mužstve som zatiaľ len dva mesiace, za ktoré som si utvoril obraz a spoznal hráčov. Nie všetko bolo tak, ako sme chceli, ale verím, že poctivou prácou na tréningoch sa to zlepší a budeme napredovať. Čo ma teší, je chuť do tréningu a často krát aj predvedená hra v zápasoch.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí sa podieľajú na chode a úspechoch tohto mužstva.

SILVIA ONDRAŠKOVÁ

kategória U11 prípravka

Sezóna je úspešne za nami a hoci nás niekedy na tréningoch nebolo veľa, o to viac si vážim nasadenie tých, ktorí chodili pravidelne. Každý jeden hráč sa počas sezóny posunul vpred; či už herne, pohybovo alebo tímovo. Tréningy mali dobrú atmosféru, poctivo sa pracovalo a postupne to bolo vidieť aj na výkonoch na ihrisku. Som hrdá na každého z hráčov a rodičov a verím, že budúca sezóna bude ešte lepšia – s ešte väčšou chuťou, energiou a účasťou.

Ďakujem za spoluprácu a podporu.

MONIKA BEREŠÍKOVÁ

kategória U9 prípravka

Sezóna bola pre náš tím mimoriadne úspešná a plná pokroku. Naši malí šampióni sa rozvíjali nielen po hernej, ale i osobnostnej stránke. Na tréningoch sme sa počas celej sezóny zameriavali na zlepšenie prihrávok, držanie lopty, schopnosť obísť súpera jeden na jedného a taktické myslenie. Deti počas sezóny ukázali veľký herný a technický progres, výrazne sa tiež zlepšila ich komunikácia na ihrisku a schopnosť spolupracovať v zápasoch. Tím rástol každým zápasom a zaslúžene si odnášal z turnajov výhry.

Hoci máme za sebou perfektnú sezónu, vieme, že sa stále máme kam posúvať. V nasledujúcom období sa chceme ešte viac zamerať na presnosť a rýchlosť prihrávok, rozhodovanie sa v hre pod tlakom a výber miesta na ihrisku. Tím s malými šampiónmi je pripravený ísť ďalej a teší sa na novú sezónu plnú výziev, gólov a futbalovej radosti.

Ďakujem všetkým rodičom za podporu, dôveru a fandanie. Bez toho by sme nedokázali, čo sme dokázali. Taktiež ďakujem výboru FK, ktorého zásluhou som mala na turnaje a tréningy všetko zabezpečené.

Výbor FK Terchová

FOTOARCHÍV FK Terchová

Dorast

U11

U9

U15

U13

TERCHOVSKÝ POLMARATÓN

MEDZINÁRODNÝ | 10. ROČNÍK | 2025

PRVÝCH 500 ZAREGISTROVANÝCH ZÍSKAVA TRIČKO S LOGOM PODUJATIA ZADARMO
DETSKÝ BEH | 770 M | ŠTART O 9:45 HOD.

18.10.

10:18 HOD.

21 KM

ŠTART - CIEĽ: OBECNÝ ÚRAD TERCHOVÁ

10 KM, 5 KM

ORGANIZÁTORI:
OBEC TERCHOVÁ
TERCHOVÁ V POHYBE, o.z.

www.terchovskypolmaraton.sk

JÁNSKE OHNE V TERCHOVEJ

27. JÚN 2025

OD 19:00

PRI SOCHE JURAJA JANOŠÍKA

TM PUPOV
HELIGONKÁRI
ZAPÁLENIE VATRY O 21:00
PITNÝ REŽIM ZABEZPEČENÝ
K DISPOZÍCII BUDE OHNISKO
NA OPEKANIE

ŠPEKÁČKY SI PROSÍM PRINESTE VLASTNÉ.
PEČIVO, PRÍLOHY A TANIERE BUDÚ ZABEZPEČENÉ

63. ROČNÍK OBEC TERCHOVÁ

JANOŠIKOVE DNI

MEDZINÁRODNÝ
FOLKLÓRNÝ
FESTIVAL

V TERCHOVEJ

30. 7. - 3. 8. 2025

u. fond na podporu umenia

www.janosikovedni.sk